

LUNDS
UNIVERSITET

ANVISNINGSLAGEN OCH BOSTADSFÖRSÖRJNING

EN FALLSTUDIE AV FYRA SVENSKA KOMMUNER

Författare: Anna-Karin Brunberg

SGEL36 VT18

Handledare: Thomas Nedomysl

Institutionen för ekonomisk geografi och kulturgeografi, Lunds Universitet

1. ABSTRACT	3
2. INLEDNING	4
2.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	5
2.2 AVGRÄNSNING	6
2.3 BAKGRUND.....	6
3. TEORI	9
3.1 BEGREPPSBESKRIVNING	9
3.2 ALLMÄNNYTTIGA BOSTADSFÖRETAG.....	9
3.3 TIDIGARE FORSKNING	10
4. METOD OCH MATERIAL	12
4.1 URVAL	12
4.2 INSAMLING AV DATA.....	12
4.3 BESKRIVNING AV PARAMETRAR.....	14
4.3.1 FÖRUTSÄTTNINGAR	14
4.3.2 ORGANISATORISKA PARAMETRAR	16
5. RESULTAT	19
5.1 TYRESÖ KOMMUN	19
5.1.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?	19
5.1.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?.....	21
5.2 BOTKYRKA KOMMUN	22
5.2.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?	22
5.2.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?.....	23
5.3 HÄRRYDA KOMMUN	25
5.3.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?	25
5.3.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?.....	26
5.4 MARK KOMMUN.....	28
5.4.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?	28
5.4.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?.....	29
6. ANALYS	31
7. DISKUSSION	38
8. SLUTSATSER	39
9. VIDARE FORSKNING	40
10. KÄLLFÖRTECKNING	41
10.1 GENOMFÖRDA INTERVJUER	44
11. BILAGOR	45
11.1 BILAGA 1: INTERVJUFRÅGOR	45

1. ABSTRACT

A comparative study was performed to investigate which of some selected factors that could affect the outcome of the work made in four Swedish municipalities to provide housing for refugees. The chosen municipalities figure as two bad and two good examples. Data was gathered directly via the municipalities, from news articles, and from various Swedish authorities (e.g. Swedish Migration Agency, Statistics Sweden). The results showed that 5 out of 14 investigated parameters may have had an impact on the outcome; Population density, the share of rental apartments, political majority, the type of leasing contract and the share of apartments available via the municipality. However, the internal validity was poor due to the limited number of study objects.

Another important conclusion was that the picture of “bad” examples presented in media was built on incomplete and poorly analyzed statistics.

Providing refugees with housing is a difficult task where many different variables interplay. Further investigation is needed to clarify the complex interactions.

Nyckelord: anvisningslag, nyanländ, kommun, bostadsförsörjning, medial bild

2. INLEDNING

Läget i världen har under många år varit oroligt. Krig och terror tvingar folk att fly från sina hem för att leta efter ett tryggt boende på annat håll. Många av dessa människor har tagit sig till Europa, där vägen sedan lett vidare till Sverige. Rekordmånga människor sökte asyl i Sverige år 2015 och sedan dess har alla Sveriges kommuner tampats med diverse utmaningar som kommit med ett plötsligt ökat antal invånare att bland annat förse med bostad. Bostadsförsörjningsfrågan är en av de mest grundläggande aspekterna av mottagandet, men som har blivit ett problem eftersom det råder bostadsbrist i en stor del av Sveriges kommuner. Att ha en bostad är avgörande för vidare lyckad integration i det svenska samhället.¹ Det är en stor och välbehövlig trygghet att ha ett stabilt boende efter att man, som många nyanlända, har varit på flykt ett längre tag. Efter en lagändring år 2016 har Sveriges kommuner skyldighet att ta emot och bosätta ett antal nyanlända som anvisats till kommunen utifrån länsstyrelsens beslut, efter tolkande av regeringens direktiv. I och med det akuta behovet av bostäder är bostadsförsörjningsfrågan väldigt aktuell. Det finns inget konkret svar på hur kommunerna ska gå till väga för att lättast klara av bostadsförsörjningsfrågan, utan alla står inför en utmaning.

Denna uppsats redovisar en undersökning av hur fyra stycken utvalda svenska kommuner har arbetat med mottagandet av nyanlända, och mer specifikt hur de har hanterat just utmaningen med bostadsförsörjningsfrågan. Kommunerna har haft olika förutsättningar att utgå från och har även arbetat strategiskt på olika sätt med att ta emot anvisade nyanlända och nått varierande resultat.

¹ Weber, E. & Holmlin, G. (2018) *Bostadsförsörjning mer än bostadsbyggande*. s. 21

2.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med denna uppsats är att undersöka huruvida ett antal utvalda faktorer kan tänkas påverka resultatet av kommunernas arbete med bostadsförsörjningsfrågan gällande nyanlända, samt huruvida de påverkar resultatet på ett positivt eller negativt sätt. Ett ytterligare syfte är att skapa en vidare förståelse för mottagarprocessen, och mer specifikt bostadsförsörjningsfrågan.

De fyra svenska kommuner som undersöks är Tyresö, Härryda, Botkyrka och Mark.

Undersökningen baseras på följande frågeställning:

Vilka faktorer kan påverka utfallet av kommunernas arbete med bostadsförsörjning till nyanlända?

För att finna ett svar undersöktes följande:

Finns det gemensamma nämnare mellan kommuner som i liknande utsträckning har uppfyllt sitt bostadsförsörjningsansvar?

Delfrågor i undersökandet av varje enskild kommun var:

Vilka förutsättningar har kommunen haft?

- **Kommunens karaktär**
 - Area
 - Invånarantal
 - Befolkningstäthet
 - Medelålder
- **Befintligt bostadsbestånd**
 - Råder det bostadsbrist i kommunen?
 - Andel hyresrätter i kommunen
- **Politiskt styre**
 - Största parti
 - Sverigedemokraternas resultat i kommunvalet
- **Erfarenhet**
 - Tidigare flyktingmottagande
 - Bostadsförsörjningsprogram i enlighet med lag (2000:1383)

Hur har bosättningen organisatoriskt gått till?

- Förekomst och utnyttjande av allmännyttigt bostadsföretag
- Ansvarsfördelning och internt samarbete
- Har privatpersoner uppmuntrats till att hjälpa till med bosättningen?
- Har tillfälliga boendelösningar behövts?
- Vilken typ av bostadskontrakt får de nyanlända?

2.2 AVGRÄNSNING

Denna undersökning fokuserar på att studera vad som kan ha påverkat utfallet av fyra stycken svenska kommuners bostadsförsörjningsstrategier när det gäller nyanlända. Det finns många aspekter av de nyanländas mottagande i kommunerna som har betydelse för deras integration i Sverige samt deras livskvalitet överlag, men här fokuseras det på just bostadsförsörjningen. Endast svenska exempel undersöks och i urvalet återfinns fyra svenska kommuner som fungerar som två komparativa fallstudieexempel.

De parametrar som har valts ut för undersökningen har gemensamt att det går att hitta relativt enkla svar på dem. En mer djupgående undersökning hade varit relevant att genomföra inom samma ämne, men då hade mer kvalitativ information, exempelvis intervjuer, med mer tid för tolkning behövts. För att göra undersökningen lättförståelig har svar som relativt enkelt går att sammanställa och jämföra tagits fram. Både vilka förutsättningar kommunerna har haft och en del organisatoriska faktorer har undersökts. Dessa finns mer ingående beskrivna i metodavsnittet.

Undersökningen täcker inte den ekonomiska aspekten, det vill säga kommunernas välstånd, trots att det vore relevant att inkludera. Detta beror på att det är svårt att hitta en enkelt jämförbar välståndsindikator.

Det finns givetvis fler aspekter som även de kunde vara relevanta att inkludera i undersökningen, men de utvalde parametrarna bedömdes som intressanta och möjliga att hantera inom ramarna för detta arbete.

2.3 BAKGRUND

Läget i världen har länge varit ostabilt med krig och terroristgrupper som sprider skräck, och i de allra värst drabbade områdena har människor varit tvungna att fly sina hem. År 2015 sökte 2,45 miljoner människor i världen asyl, vilket är fler än vad som någonsin har registrerats tidigare.² En flykting är enligt FNs Flyktingkonvention en person som har ”flytt sitt hemland i välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk samhörighet, och befinner sig utanför det land vari han är medborgare och som på tidigare nämnd fruktan inte kan eller vill återvända till det landet”.³

Det krigshärjade Syrien är det land som flest personer de senaste åren har flytt från, och många av dem har letat sig till Europa för att söka asyl.⁴

År 2015 tog Sverige emot fler flyktingar än någonsin. 162 877 människor sökte asyl i Sverige år 2015⁵, att jämföra med den tidigare toppen på 69 396 år 1992 när människor flydde från det forna Jugoslavien. Av de som anlände till Sverige år 2015 hade de flesta ursprung i Syrien, men många kom också från Afghanistan.⁶

I Europa har dock det politiska läget förändrats kraftigt de senaste åren. Nationalistiska och invandrarkritiska partier har fått allt större stöd i demokratiska val, vilket har lett till att flyktingpolitiken i många europeiska länder har skärpts, och så även i Sverige. De rekordmånga

² Migrationsinfo.se (2016) *Asylsökande i världen*.

³ Migrationsinfo.se (2016) *Flyktingkonventionen*.

⁴ Migrationsinfo.se (2016) *Asylsökande i världen*.

⁵ Migrationsverket. *Asylsökande till Sverige 2000-2017*.

⁶ Migrationsverket. *Asylsökande till Sverige 1984-1999*.

ansökningarna om asyl i Sverige under 2015 ledde till att beslutet om att Sveriges gränser temporärt skulle stängas togs, för att ge mottagarprocessen ett så kallat andrum.⁷ Detta minskade antalet flyktingar som sökte asyl i Sverige kraftigt och år 2016 och 2017 låg siffrorna på ca 29 000 respektive ca 25 500 flyktingar som sökt asyl.⁸ Det kvarstod dock att på ett bra sätt ta emot de flyktingar som redan kommit hit.

Tidigare har endast de kommuner som själva ansett sig ha möjlighet tagit emot flyktingar. De har då haft överenskommelser med Migrationsverket angående hur många flyktingar de skulle ta emot⁹, men som konsekvens av flyktingvågen trädde i mars år 2016 en ny lag i kraft som innebär att Sveriges kommuner anvisas att ta emot ett särskilt antal nyanlända för att bland annat försörja dem med bostad.

”Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

[...]

5 § En kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen.

[...]

Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen.”

Det antal nyanlända som anvisas till kommunerna, det så kallade kommuntalet, bestäms utifrån ett antal faktorer som påverkar kommunernas möjlighet att erbjuda de nyanlända ett gott mottagande. Detta görs för att förhindra att mottagandet blir oproportionerligt och för att fördela ansvaret rättvist mellan alla landets kommuner utifrån möjligheter och erfarenhet, samt för att undvika att skapa ett segregerat Sverige. Den nya lagen förväntades innebära att fler nyanlända skulle kunna etablera sig snabbare.¹⁰

Regeringen fattar ett beslut om länstal, det vill säga hur många nyanlända som anvisas till var och en av landets län. Detta beslut baseras på länens befolkningsstorlek, arbetsmarknad och sammantaget tidigare mottagande av nyanlända och asylsökande. Utifrån länstalen beslutar sedan respektive länsstyrelse om ett kommuntal, baserat på samma faktorer som länstalen beslutas utifrån. De kommuner som utifrån dessa kriterier anvisas många nyanlända har många invånare, en jämförelsevis god arbetsmarknad, tidigare lågt mottagandeantal och få asylsökande.¹¹

Hur kommunerna har tagit sig an denna nya lagförändring och vilka strategier som tillämpats skiljer sig åt mellan kommunerna. Boverket har sedan lagändringen formulerat ett antal riktlinjer för att hjälpa kommunerna på traven i sitt arbete, men redan innan dessa publicerades

⁷ Nilsson, A. & Nyström, Ö. (2016) *Flyktingkrisen och den svenska modellen*. s. 56

⁸ Migrationsverket. *Asylsökande till Sverige 2000-2017*.

⁹ Migrationsverket (2018) *Personer med uppehållstillstånd*.

¹⁰ Regeringskansliet (2016) *Frågor och svar om lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning*.

¹¹ Ibid.

ställdes kommunerna inför utmaningen att ta emot dess kommunal, vilket innebar att de även varit tvungna att forma strategier på egen hand.

Nedan följer ett utdrag ur lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

*”Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar
1 § Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.”*

Enligt *Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar* har Sveriges kommuner ett bostadsförsörjningsansvar som bland annat innebär att ett aktuellt bostadsförsörjningsprogram (förkortat BFP) ska finnas. I bostadsförsörjningsprogrammet ska målbilder och strategier för hur man ska tillgodose det bostadsförsörjningsbehov som finns i kommunen redovisas. BFP samspelar med översiktsplanen på det sätt att BFP bestämmer de behov av markanspråk som sedan kan tas i översiktsplanen. I och med att de demografiska förhållandena är föränderliga måste även BFP uppdateras regelbundet för att matcha de behov som finns. Under varje fyraårig mandatperiod ska det uppdateras för att möta samtida behov.

Riktlinjerna ska skapa förutsättningar för alla kommunens invånare att leva i goda bostäder, och så även ett antal utsatta grupper. Boverket har identifierat utsatta grupper på bostadsmarknaden, som kommunerna måste ta hänsyn till i sitt bostadsförsörjningsprogram för att uppfylla lagkraven. Dessa är: äldre personer, ungdomar, studenter, personer med funktionsnedsättning, nyanlända, ensamkommande ungdomar och barn, hemlösa, kvinnor i behov av skyddat boende samt personer med låg betalningsförmåga. En analys av det bostadsbehov som finns hos varje grupp ska göras för att behoven ska kunna tillgodoses.¹²

¹² Boverket (2016) *Olika grupper på bostadsmarknaden*.

3. TEORI

3.1 BEGREPPSBESKRIVNING

Asylsökande – en asylsökande person har tagit sig till Sverige och sökt asyl, men ännu inte fått svar på sin ansökan. Medan den asylsökande väntar på svar är hen inskriven i Migrationsverkets mottagningssystem och har rätt att vara i Sverige.¹³ Om asylsökningen beviljas får personen ett tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd, och benämns efter det som nyanländ.

Nyanländ – en nyanländ person har beviljats uppehållstillstånd för bosättning och mottagits i en kommun. Personen räknas som nyanländ under tiden som hen omfattas av lagen om etableringsinsatser, vilket är två till tre år.¹⁴

Lagen om eget boende (EBO) – Som asylsökande har man rätt att bo på ett av Migrationsverkets anläggningsboenden under tiden man väntar på beslut, men man kan också välja att ordna boende på egen hand, och har då möjlighet att bosätta sig var som helst i landet. Ofta väljer den asylsökande då att bo hos släkt eller vänner.¹⁵ EBO-lagen har på många håll kritiserats, bland annat för att bidra till segregation och skapa trångboddhet.¹⁶

3.2 ALLMÄNNYTTIGA BOSTADSFÖRETAG

De svenska allmännyttiga bostadsföretagen grundades som en del i utvecklingen av välfärdsstaten efter andra världskriget, och är unika på det sätt att de riktar sig till alla konsumenter på bostadsmarknaden oavsett inkomst, ålder, ursprung och hushållstyp. Detta som ett medvetet ställningstagande för att motverka segregation. Det finns inga inkomst- eller behovsprövningar inom de allmännyttiga bostadsföretagen så som det kan göra när det handlar om så kallat ”social housing”, vilket det finns flera varianter av runt om i världen.¹⁷ Hyrorna sätts i kollektiva förhandlingar mellan fastighetsägarna och Hyresgästföreningen för att tillgodose båda sidor av marknadens behov. Men även om de allmännyttiga bostadsföretagen inte har den inriktningen, så har de historiskt sett på många vis fungerat som ett verktyg för att tillgodose bostadsbehov hos de som har svårigheter att själva ta sig in på bostadsmarknaden på grund av otillräckliga resurser eller sociala problem.^{18 19}

Sedan *Lagen (2010:879) om kommunala bostadsaktiebolag*, även kallad allbolagen, trädde i kraft år 2011 ska dock alla bostadsföretag, även de allmännyttiga, agera affärsmässigt. Lagändringen tar hänsyn till EU-direktiv som föreskriver just affärsmässighet. I boken *Nyttan med Allmännyttan*, skriven av 11 forskare på uppdrag av SABO (Sverige Allmännyttiga Bostadsföretag), diskuteras just nyttan med allmännyttan efter allbolagen. Hur ska de svenska bostadsföretagen kunna vara samhällsnyttiga och affärsmässiga samtidigt? Insatserna för att

¹³ Migrationsverket (2016) *Vanliga begrepp när det gäller statliga ersättningar*.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid

¹⁶ Lauffs, T. (2016-04-11) *Migrationsministern vill ändra EBO-lagen*.

¹⁷ Boverket (2016) *Den sociala bostadssektorn i Europa – En jämförelse mellan sex EU-länder*.

¹⁸ Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (2017) *Allmännyttan mot år 2030 – Ett idéprogram*. s. 4

¹⁹ Bengtsson, B. (2015) *Allmännyttan och bostadspolitiken i går, i dag och i morgon*. s. 27-28

främja bland annat integration och social hållbarhet riskerar att bli färre då de måste motiveras tydligt utifrån företagsekonomiska argument.

En av författarna, Emma Holmqvist, har undersökt huruvida bostadsföretagens ägande, privat eller kommunalt, spelar roll eller inte när lagen säger att de alla ska agera affärsmässigt. Detta genom att undersöka den lokalpolitiska synen på kommunala allmännyttiga bostadsföretag som verktyg för att förse invånarna med bostäder. Trots att vissa svårigheter som inte har funnits förut har uppkommit efter lagändringen, är hennes slutsats att nyttan med allmännyttan består, och betonar främst att de allmännyttiga bostadsföretagen kan producera bostäder på marknadens villkor i lägen där fullkomligt affärsmässiga företag hade avvaktat. På så sätt kan det bostadsförsörjningsansvar som kommunerna har enklare uppfyllas. En del i allbolagen som är viktig att framhålla är att de allmännyttiga bostadsföretagens vinstfokus ska vara långsiktigt, till skillnad från vanliga bostadsföretag som ofta är vinstdrivna ur ett mer kortsiktigt perspektiv, vilket lämnar de två typerna av bostadsföretag med olika perspektiv på hur nya satsningar bör vara utformade för att de ska löna sig.²⁰ De allmännyttiga bostadsföretagen har "råd" att göra större satsningar eftersom de kan tjäna på dem i framtiden, medan privata företag inte vill ta risker och helst hämtar ut sin vinst direkt.

Det lämnas en del utrymme för eget bestämmande på kommunal nivå i allbolagen, vilket innebär att den har tolkats på olika sätt i olika kommuner. Politiskt styre och vilja har inflytande över hur de allmännyttiga bolagen används. Ett exempel på hur kommunen har inflytande över de allmännyttiga bostadsföretagen är att det är kommunen som formulerar de krav som ställs för förstahandskontrakt.²¹

Likväl är den samhällsnyttiga delen av de allmännyttiga bostadsföretagen en väsentlig del i verksamheten. Som tidigare nämnts används de allmännyttiga bostadsföretagen ofta av kommuner för att förse personer som av vissa skäl har det svårt att ta sig in på bostadsmarknaden med just bostäder. Eftersom nyanlända hamnar utanför bostadsmarknaden då de ofta saknar tillräckliga medel att ta sig in på egen hand spelar allmännyttan roll för deras möjligheter att få en bostad. Huruvida det finns ett allmännyttigt bostadsföretag i kommunen kan därmed vara en viktig faktor för nyanländas bosättning.

3.3 TIDIGARE FORSKNING

I en undersökning av Lidén och Nyhlén²² från år 2012 listades ett antal faktorer som kunde tänkas påverka den överenskommelse om flyktingmottagande som kommuner innan anvisningslagen har haft med Migrationsverket. Det gjordes också en bedömning av huruvida faktorerna påverkat överenskommelsen positivt, negativt eller inte alls. Undersökningen liknar den som har gjorts inför denna rapport, och således har en del inspiration hämtats från just den beskrivna undersökningen i framtagandet av parametrar. De parametrar som undersöktes av Lidén och Nyhlén var befolkningsstorlek, medelålder, medelinkomst, arbetslöshetsnivå, andel i befolkningen med utländsk bakgrund, andel lediga lägenheter i allmännyttan samt

²⁰ Holmqvist, E. (2015) Spelar ägandet någon roll? Lokalpolitiska perspektiv på allmännyttans funktion och framtid. s. 226

²¹ Holmqvist, E. (2015) Spelar ägandet någon roll? Lokalpolitiska perspektiv på allmännyttans funktion och framtid. s. 227

²² Lidén, G. & Nyhlén, J. (2015) Lokalt flyktingmottagande – strukturer, aktörer och processer s. 117-119

Sverigedemokraternas resultat i kommunvalet. Resultaten jämfördes med antal överenskomna platser per 1000 invånare och redovisades i ett antingen positivt, negativt eller neutralt värde för vilken påverkan de har haft på överenskommelser med Migrationsverket. Ett minustecken i Tabell 1 betyder att faktorn har haft negativ inverkan på kommunens vilja att ta emot flyktingar, medan ett plustecken har haft en positiv inverkan. Står det ”utan effekt” i tabellen betyder det att faktorn inte har haft någon påverkan alls.

Tabell 1. Möjliga påverkansfaktorer för överenskommelser om flyktingmottagande samt bedömningar av deras effekter i en tidigare undersökning. Hämtat från Lidén och Nyhlén.²³

Påverkansfaktorer	Effekt
Befolkningsstorlek	-
Medelålder	Utan effekt
Medelinkomst	-
Arbetslöshetsnivå	+
Andel i befolkningen med utländsk bakgrund	Utan effekt
Andel lediga lägenheter i allmännyttan	Utan effekt
Sverigedemokraternas resultat i kommunvalet	-

²³ Lidén, G. & Nyhlén, J. (2015) Lokalt flyktingmottagande – strukturer, aktörer och processer s. 117-119

4. METOD OCH MATERIAL

Den undersökning som har genomförts är en komparativ fallstudie, där fyra svenska kommuner jämförs med en förhoppning om att kunna identifiera likheter emellan dem och således dra slutsatser. Undersökningen baseras på både kvantitativ och kvalitativ primär- och sekundärdata.

4.1 URVAL

Med den tidsram som angetts för detta arbete bedömdes det att det fanns utrymme för att undersöka fyra kommuner i Sverige. Tanken var att studera två exempel på kommuner som har lyckats bra med ta emot och försörja de nyanlända som har anvisats till kommunen med bostäder, samt två exempel på kommuner som det har gått dåligt för. Urvalet av de två ”dåliga” kommunerna gjordes först, utifrån en medial bild och kompletterande statistik. Det är som sagt främst baserat på den mediala bild som har presenterats av kommunernas mottagande och bosättning av nyanlända, det vill säga vad som har skrivits och publicerats om kommunerna i tidningar. Eftersom våra nyheter tenderar att vara negativt kodade, får de mindre lyckade exemplen generellt mer uppmärksamhet i media. Utifrån en artikelstudie valdes därmed två stycken kommuner som det har skrivits negativt om.

Även statistik från Migrationsverket, som beskriver bland annat hur stor andel av de nyanlända som anvisats till kommunerna år 2017 som faktiskt har tagits emot i slutet av året, har använts (Tabell 2). De två kommuner som procentuellt sett låg allra sämst till i slutet av 2017 fanns det även negativa nyhetsartiklar om, och de valdes således ut som fallstudieobjekt. De två kommuner som har valts ut är Tyresö i Stockholms län, och den andra är Härryda i Västra Götalands län.

Som jämförande ”bra” exempel valdes två kommuner som geografiskt sett ligger i närheten av de två första, har fått ett liknande anvisningstal som de första, samt som lyckats ta emot en större procentuell andel av de anvisade nyanlända. Dessa två kommuner är Botkyrka i Stockholms Län, samt Marks kommun i Västra Götaland län.

De kommuner som i undersökningen jämförs med varandra är således Tyresö och Botkyrka i Stockholms län, samt Härryda och Mark i Västra Götaland. De två jämförelserna ställdes därefter mot varandra för att undersöka huruvida det finns likheter mellan dem.

Tabell 2. Anvisningstal samt andel mottagna i de fyra kommunerna år 2017. Källa: Migrationsverket

	Anvisningstal år 2017	Andel mottagna i slutet av året
Tyresö	189	40%
Härryda	151	52%
Botkyrka	138	100%
Mark	101	92%

4.2 INSAMLING AV DATA

För att genomföra studien har både primärdata och sekundärdata använts. Den sekundärdata som har använts består av bland annat statistik från Statistiska Centralbyrån (härefter kallat SCB), statistik och information från Migrationsverket, Stockholms och Västra Götalands läns bostadsmarknadsanalyser, styrdokument och annan relevant information från de fyra kommunerna och relevanta nyhetsartiklar.

Den fakta som har tagits fram om kommunerna, exempelvis befolknings- och bostadsstatistik, har när det varit möjligt hämtats från samma källa för alla fyra kommuner för att säkerställa att informationen är undersökt på samma sätt och att hämtad data därmed är jämförbar. Så mycket statistik som möjligt är hämtad från samma år, 2017, för att den ska kunna jämföras och kopplas samman.

Kommunerna som har undersökts har genom åren arbetat fram och publicerat olika typer av dokument innehållande varierande information, vilket innebär att likvärdig data inte gått att ta fram utifrån endast styrdokument. Anvisningslagen trädde i kraft år 2016 och många kommuner har sedan dess inte hunnit uppdatera sina styrdokument till att matcha lagen. Det kan vara så att den information som finns att hämta från de olika kommunerna således är inaktuell. Detta visade sig vara fallet i flera fall och det har därför behövts inte bara komplettering, utan den information som har saknats har sökts på helt nya vägar. Exempelvis har ett antal mindre mailintervjuer genomförts. Kommunerna som har undersökts ligger i delar av landet som det inom ramen för arbetet inte funnits möjlighet att besöka, således har intervjuerna skett på distans. Att de har genomförts via mail beror på att den metoden passade en del av respondenterna bättre än över telefon, således skedde alla intervjuer över mail för att göra intervjumomentet konsekvent.

I uppsatsen presenteras inte de intervjuade med namn eller tjänst, utan förblir anonyma. Detta för att deras identitet inte är av vikt för undersökningen, så länge de bedöms ha rätt kunskap för att kunna svara på de frågor som har ställts. Alla respondenter är anställda vid de fyra olika kommunerna, på enheter som hanterar mottagande och bosättning av nyanlända. Vilken enhet som hanterar dessa frågor samt vad den heter, kan variera mellan kommunerna, men för att få tag på rätt intervjupersoner har andra anställda vid kommunerna hjälpt till att lotsa vägen, vilket förmodligen har lett till att urvalet av respondenter har optimerats och de svar som har getts är korrekta. Det är möjligt att andra svar skulle ha getts om andra personer hade svarat på frågorna, men de är utformade för att undersöka fakta, vilket minimerar risken för egen tolkning av respondenterna.

I undersökningen har en strukturerad intervjuform använts, där alla respondenter har fått samma frågor att svara på. Denna intervjuform passar bra för att få svar som enkelt kan jämföras och ställas emot varandra i analysen.²⁴ För att underlätta analysen ytterligare kan slutna frågor användas, där respondenten får färdiga svarsalternativ. I detta fall har dock öppna frågor använts, där respondenterna får tänka själva och kan svara med sina egna ord. Dock måste svar på öppna frågor kodas innan en jämförelse kan göras, vilket kan riskera att kodningen medför felkällor.²⁵ ²⁶ Frågorna finns att läsa i bilaga 1.

I övrigt har mycket sekundärdata använts. Sekundärdata har redan tidigare genomarbetats av någon eller flera andra och i och med att man använder sig av samma data genomarbetas den ännu en gång, vilket förhoppningsvis innebär att datan är av god kvalitet. Det är dock viktigt att alltid ha i åtanke var datan kommer från, vem som kan ha arbetat igenom den och med vilka syften.

²⁴ Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. s. 203

²⁵ Ibid s. 243-246

²⁶ Ibid s. 205

Användande av primärdata så som intervjusvar medför en risk för fel eftersom den inte genomarbetats lika grundligt, samtidigt som det ger möjlighet att själv kontrollera att tolkning och bearbetning görs på korrekt sätt.²⁷

4.3 BESKRIVNING AV PARAMETRAR

För att få svar på den frågeställning som har ställts behövs en undersökning göras. Det som undersöks är ett antal parametrar som för att säkerställa undersökningens validitet valts ut som representativa för kommunernas karaktär, förutsättningar och organisation. Motiveringen till varför varje enskild parameter inkluderats beskrivs nedan.

4.3.1 FÖRUTSÄTTNINGAR

KOMMUNENS KARAKTÄR

De första parametrarna som berör förutsättningar är grundläggande för kommunernas identiteter och därmed viktiga att beskriva för att få fram en helhetsbild. Kommunens storlek i form av area, och invånarantal är exempel på dessa. De må inte spela en avgörande roll för hur mottagandet och bosättning har gått till, utan inkluderas snarare i denna undersökning i beskrivande syfte för att skapa en större förståelse för kommunerna.

Kommunernas area och invånarantal presenteras som sagt i resultatdelen för att ge en övergripande bild av kommunerna. Det är även väsentliga fakta för att få förståelse för befolkningstätheten.

Area och invånarantal jämförs sedan inte mellan kommunerna utan finns med som inledande fakta för att skapa mer förståelse för kommunerna och också för att det är grunden för att kunna räkna ut befolkningstäthet.

BEFOLKNINGSTÄTHET

Kombinerar man kommunens area och invånarantal erhålls ett mått på befolkningstätheten. Att befolkningstäthetsgraden är hög behöver inte innebära några direkta konsekvenser som trångboddhet eller att det råder brist på mark att exploatera, utan det är mycket möjligt att denna parameter inte har någon påverkan alls för bosättningen av nyanlända, men det återstår att se. Det finns ingen svensk gräns för trångboddhet baserat på graden av befolkningstäthet, utan den svenska definitionen av trångboddhet tar hänsyn till hushålls storlek och tillgängliga funktioner samt antal personer som bor i det.²⁸

MEDELÅLDER

Medelålder inkluderas som en parameter för att undersöka huruvida bosättning av nyanlända påverkas av att befolkningen är ung eller gammal. Just medelålder har i den tidigare refererade undersökningen av Lidén och Nyhlén²⁹ stått utan effekt men inkluderas här ändå för att undersöka saken ytterligare.

²⁷ Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder* s. 301

²⁸ Statistiska Centralbyrån (2012) *Trångboddheten i Sverige minskar*.

²⁹ Lidén, G. & Nyhlén, J. (2015) Lokalt flyktingmottagande – strukturer, aktörer och processer. s. 117-119

BEFINTLIGT BOSTADSBESTÅND

Många kommuner har innan anvisningslagen angett bostadsbrist som en anledning till att de inte har haft möjlighet att ta emot flyktingar. Bostadsbristen består även efter att anvisningslagen trätt i kraft och det är därför intressant att undersöka huruvida den spelar roll för bosättningen. Har kommunen angett att det råder bostadsbrist i kommunen, och hur har det då gått med bostadsförsörjningen när de blivit tvungna att bosätta personer enligt lag?

Information angående huruvida det råder bostadsbrist i de olika kommunerna har hämtats från respektive läns bostadsmarknadsanalys från år 2017. Den grundas i enkätsvar från Sveriges alla kommuner, där de själva har fått bedöma läget på bostadsmarknaden och utifrån det svarat på diverse frågor. En bostadsmarknadsenkät skickas ut till kommunerna och sammanställs av länsstyrelserna varje år. I bostadsmarknadsanalysen beskrivs läget på bostadsmarknaden i kommunerna både vid tidpunkten för undersökningen samt hur det förväntas utvecklas de närmsta åren. Svaren sammanställs och presenteras i text, tabeller och kartor. Det är länsstyrelserna som sammanställer enkäterna och kvalitetssäkrar även kommunernas svar för att undersökningen ska bli så tillförlitlig som möjligt. Kvalitetssäkringen görs genom att kontrollera svaren och bedöma om de är rimliga eller inte, samt se till att det är rätt personer som har angett svaren.³⁰

Länsstyrelsen har hittat ett samband mellan brist på hyreslägenheter och svårigheter att hitta bostäder för nyanlända.³¹ Därför undersöks andelen hyresrätter i de fyra kommunerna. Att det finns billiga hyresrätter är väsentligt för fler socialt utsatta grupper, exempelvis ungdomar och hemlösa, men så även nyanlända.

POLITISKT STYRE

Att politiskt styre är en parameter beror på att det kan vara en indikator på huruvida det finns politisk vilja att ta emot flyktingar i kommunen eller inte, och vidare hur mycket resurser man är beredd att lägga på att hitta bra lösningar på de problem som kan ha uppkommit på vägen. Parametern undersöks utifrån det senaste valresultatet från år 2014. I tidigare beskrivna undersökningen av Lidén och Nyhlén listas som sagt ett antal parametrar som kunnat påverka vilken överenskommelse en kommun har haft med Migrationsverket angående hur många flyktingar de kan ta emot. Den studien genomfördes innan anvisningslagen trädde i kraft, men ”Sverigedemokraternas resultat i kommunvalet” var en av de parametrar som visade sig ha en negativ inverkan på överenskommelsen.³² Därför är det intressant att inkludera Sverigedemokraternas valresultat även i denna undersökning, för att se huruvida det kan ha påverkan på bosättningsfrågan efter att anvisningslagen trätt i kraft.

Resultatet av undersökningen visar vilka som var de två största partierna, men också hur stora Sverigedemokraterna var i det senaste valet. Eftersom det är valår i år, 2018, är det ett bra tag sedan det nu gällande valresultat röstades fram och det är därmed möjligt att utfallet av årets val ser annorlunda ut, men det gör ingen skillnad för undersökningen eftersom det är det senaste valet som har avgjort vilka partier som har makt i kommunerna, och vidare vilken politisk vilja som kan tänkas finnas för att bosätta de nyanlända.

³⁰ Boverket (2018) *Om bostadsmarknadsenkäten*.

³¹ Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län*. s. 21

³² Lidén, G. & Nyhlén, J. (2015) Lokalt flyktingmottagande – strukturer, aktörer och processer s. 118

ERFARENHET

Parametern erfarenhet kan göras nästan hur stor som helst, men i just denna undersökning undersöks det ifall kommunerna har haft en överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot flyktingar innan anvisningslagen trädde i kraft och i så fall hur många de då har tagit emot per år, samt huruvida kommunerna har ett gällande bostadsförsörjningsprogram i enlighet med lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Om kommunen har haft en överenskommelse med Migrationsverket tidigare har de med stor sannolikhet en bättre beredskap och möjligtvis redan en utarbetad strategi för mottagande och bosättning, samt en beredskap på bostäder som skulle komma behöva användas i det syftet. Dock gjordes då överenskommelsen utifrån vilka möjligheter kommunerna ansåg sig själva ha, och därmed kan antalet de tagit emot ha varit både mycket lägre och högre än det antal som de år 2017 anvisades. Därför jämfördes det tidigare överenskomna antalet med kommunalet från 2017.

4.3.2 ORGANISATORISKA PARAMETRAR

FÖREKOMST OCH UTNYTTJANDE AV ALLMÄNNYTTIGT BOSTADSFÖRETAG

I kapitel 3.1 beskrivs den så kallade nyttan med allmännyttan. Huruvida det finns ett kommunalägt allmännyttigt bostadsföretag i kommunerna har troligtvis betydelse för nyanländas bosättning. Ibland finns det en överenskommelse mellan kommun och allmännyttigt bostadsföretag om att en viss procentsats av det befintliga bostadsbeståndet eller av nyproduktion ska avsättas för utsatta grupper på bostadsmarknaden, exempelvis nyanlända.³³

Här undersöktes huruvida det över huvud taget finns ett allmännyttigt kommunägt bostadsföretag i de fyra kommunerna som undersökt, samt ifall kommunerna i så fall har en överenskommelse med bostadsföretaget om att en viss del av dess bostäder ska gå till kommunkontrakt.

ANSVARSFÖRDELNING OCH SAMARBETEN

Eftersom frågan om bostadsförsörjning för nyanlända i stora volymer är ett så pass nytt problem, krävs det att man inom kommunen samarbetar för att alla aspekter av mottagandet ska tas hänsyn till. Särskilt om man i kommunen inte har erfarenhet av ett stort mottagande sedan tidigare.

Det interna samarbetet inom kommunen är viktigt för att man ska kunna utveckla en långsiktig bostadsförsörjning, där problem och möjligheter blir uppmärksammade och de olika enheterna blir medvetna om varandras processer och kan ta del och lärdom av dem.³⁴

PRIVATPERSONER

Denna parameter undersöker huruvida de fyra kommunerna har värdjat till sina invånare att öppna sina hem för att hyra ut bostäder eller rum till nyanlända och vidare ifall det har varit en väl fungerande strategi. Det resultat som tas fram skulle kunna jämföras med den politiska

³³ Holmqvist, E. (2015) Spelar ägandet någon roll? Lokalpolitiska perspektiv på allmännyttans funktion och framtid

³⁴Länsstyrelsen Västra Götalands Län (2017) *Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands Län*. s 69

viljan, fast det i detta fall handlar om lokalinvånarna snarare än politikerna. Frågan har undersökts genom att leta sekundärdata via internet, samt att ställa en intervjufråga angående det till de anställda vid kommunerna. Det är inte helt säkert att man får ett sanningsenligt svar på denna fråga, eftersom den riktar sig mot kommunerna och hur de har hanterat frågan, medan det i verkligheten skulle kunna vara så att många nyanlända i kommunerna utnyttjar EBO-lagen och hyr bostäder eller rum av privatpersoner på eget håll. Men parametern kvarstår som den är ändå för att vidare undersöka saken.

TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

Det är nu fler kommuner än någonsin som rapporterar om bostadsbrist. År 2017 angav 88% av Sveriges 290 kommuner att de var brist på bostäder i kommunen.³⁵ På grund av detta tvingas en del kommuner till att hitta tillfälliga boendelösningar till de nyanlända.³⁶ Typ och kvalitet på dessa tillfälliga lösningar har varierat från kommun till kommun, och många av dem har också varit väldigt kostsamma. En del kommuner som inte har lyckats hitta bra tillfälliga lösningar har på grund av det uppmärksammats i media. Det finns många aspekter att ta hänsyn till i bedömandet av hur bra olika tillfälliga lösningar är. Till exempel finns det både ekonomiska och sociala aspekter som har stor betydelse. De tillfälliga lösningarna kan lätt bli dyra, men det finns strategier som är mer resurskrävande än andra, exempelvis att kommunen köper hotellnätter åt de nyanlända. Den sociala aspekten innefattar också väldigt många olika saker, men till exempel kan det handla om placering av modulbostäder. Det finns exempel på när kommuner har fått kritik för att de tillfälliga bostäderna har placerats på platser som är avskilda och på grund av det hämmar de nyanländas integration i det samhälle de har kommit till.³⁷

Under denna parameter undersöks huruvida kommunerna har använt sig av tillfälliga lösningar över huvud taget, vilken typ av lösningar det i så fall varit och sedan görs en övergripande bedömning av hur hållbara de kan anses vara.

BOSTADSKONTRAKT

Vilken typ av boendekontrakt de nyanlända får beror på vilken kommun de har anvisats till. Det finns exempel både på när de nyanlända har fått permanentbostäder samt när de har fått tillfälliga kontrakt som löper ut när de inte längre kategoriseras som nyanlända, det vill säga efter 2-3 år.³⁸ Tanken är att de nyanlända under denna tid ska ha etablerat sig i det svenska samhället och ska kunna klara sig själva. Men ofta tar det lång tid för de nyanlända att få plats på en SFI-kurs (svenska för invandrare) och det behöver inte vara säkert att man efter 2-3 år har alla medel, det vill säga exempelvis tillräckliga språkkunskaper eller jobb, som krävs för att kunna hitta en egen bostad. För att främja trygghet och integration, kan det vara en nackdel att de nyanlända tilldelas tillfälliga bostadskontrakt.

I de fall när bostadskontrakten löper ut har bostättningslagen tolkats som att ansvaret upphör när etableringstiden är slut och stadsbidraget dras in. Bostadsminister Peter Eriksson poängterar att de kommuner som använder sig av tillfälliga kontrakt tar ett dåligt ansvar och vidare bidrar

³⁵ Hyresgästföreningen (2018) *Bostadsbristen fortsätter dominera*.

³⁶ Weber, E. & Holmlin, G. (2018) *Bostadsförsörjning mer än bostadsbyggande*. s. 20

³⁷ Carlsson, Per (2018-01-16) *Nyanlända kvar i husvagnsparken – fyra månader senare*.

³⁸ Falkirk, J. (2018-03-07) *Över tusen nyanlända kan förlora sina boenden*.

till att integrationen i Sverige inte fungerar, vilket skapar sociala problem och stora kostnader för samhället överlag. Det drabbar både enskilda människor och samhället i stort. Dock säger han även att de kommuner som har de tillfälliga kontrakten fortfarande har följt lagen, och att de är med och motverkar att det inte är enskilda kommuner som får ta alla kostnader och allt ansvar.³⁹

I denna undersökning gäller principen *ju längre kontrakt desto bättre*, just på grund av att förutsättningarna för en lyckad integration i och med längre bostadskontrakt ökar.

³⁹ Johansson, A. (2018-03-12) *Bostadsministern: Kommunerna måste ta sitt ansvar.*

5. RESULTAT

5.1 TYRESÖ KOMMUN

Tyresö kommun ligger i Stockholmsregionen, längst med kusten mot Östersjön. Kommunen har uppmärksammats i media för att inte ha tagit emot alla de nyanlända som anvisats till kommunen. Enligt Migrationsverkets statistik hade de i slutet av 2017 tagit emot 40% av de personer som anvisats till kommunen, vilket var den lägsta siffran bland alla kommuner i Sverige.⁴⁰ De har på grund av detta fått en del kritik, och det går snabbt att hitta artiklar med rubriker som till exempel ”Underkänt för Tyresös flyktingmottagande”.⁴¹ Tyresö fick således spela ett av de ”dåliga” exempel som ställts inför granskning i denna undersökning.

I undersökningen av Tyresö kommun har det använts statistik från SCB och Migrationsverket, information från Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys, internetbaserade nyhetsartiklar samt två stycken mail-intervjuer. I kommunens styrdokument hittades ingen information som var relevant för undersökningen, då de dokument som fanns tillgängliga presenterade information som var aktuell innan år 2016.

5.1.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?

KOMMUNENS KARAKTÄR

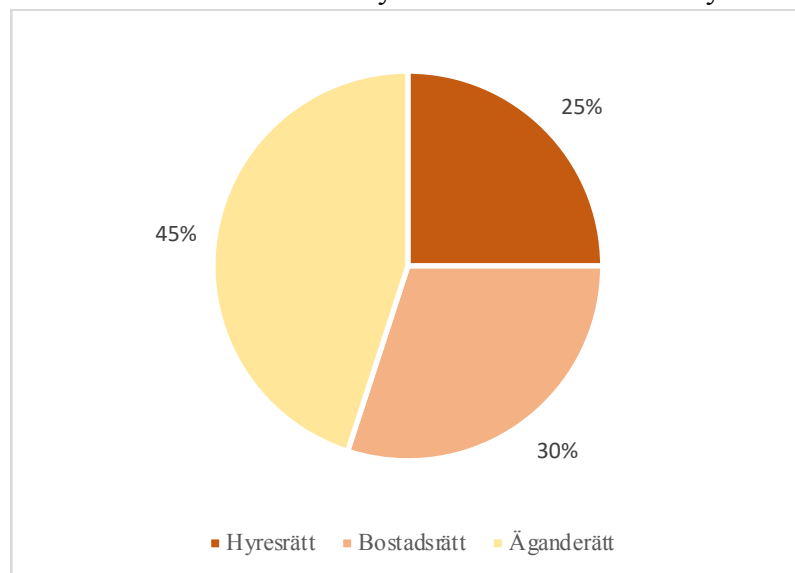
Area:	69 km ²
Invånarantal:	47 304 personer
Befolkningstäthet:	638,3 inv/km ²
Medelålder:	39,4 år

Källa: SCB

BEFINTLIGT BOSTADSBESTÅND

Det råder enligt Tyresö bostadsbrist i kommunen.⁴²

25% av bostadsbeståndet i Tyresö bestod år 2017 av hyresrätter (Figur 1).

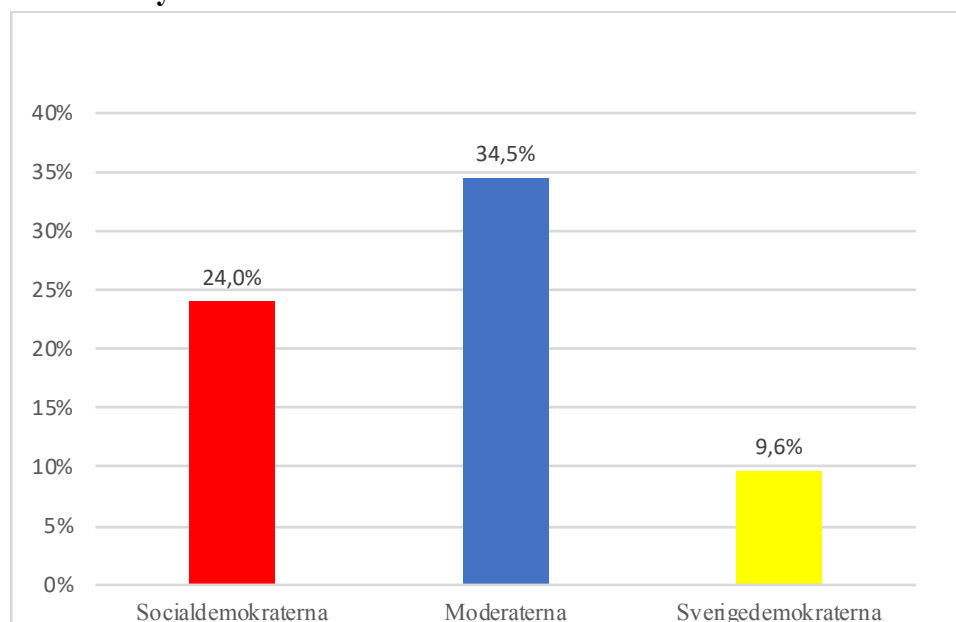
Figur 1. Upplåtelseformer för bostäder i Tyresö kommun år 2017. Källa: SCB

⁴⁰ Migrationsverket.(2018) *Anvisningar enligt 2017 års kommunal*

⁴¹ Leveby Andersson, I. (2017-01-27) *Underkänt för Tyresös flyktingmottagande.*

⁴² Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län.* s. 16

Politiskt styre

Figur 2. Valresultat år 2014 i Tyresö kommun. Källa: SCB

Det största partiet i Tyresö kommun är moderaterna, som i kommunvalet år 2014 fick 34,5% av rösterna och därmed har flest platser i kommunfullmäktige idag. Näst flest röster, 24% av det totala antalet, fick Socialdemokraterna. Sverigedemokraterna fick 9,6% av rösterna i kommunvalet, vilket är lägre än de 12,86% de fick i riksdagsvalet (Figur 2).⁴³

Styrande politiker i Tyresö sade år 2017 att det inte är aktuellt att ta emot nyanlända om det innebär att de får bo i tillfälliga boendelösningar så som till exempel modulhus,⁴⁴ vilket kan tyda på att den politiska viljan att ta emot nyanlända är relativt låg. De vill dock fokusera på att de som tas emot faktiskt tas emot på ett bra sätt och vill således minska kvantiteten för att kunna fokusera på kvalitet.⁴⁵

ERFARENHET

Tyresö kommun har tidigare haft en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av flyktingar. År 2014 tog de emot 47 personer, och 2015 tog de emot 75 personer.⁴⁶ Det är stor skillnad mellan antalet personer som de tidigare har tagit emot och anvisningstalet år 2017 på 189. Och mycket riktigt menar kommunen enligt översiktsplanen att de har problem med kvantiteten. Men informanten menar att Tyresö kommuns erfarenhet av att ta emot nyanlända ändå har hjälpt dem i det nuvarande arbetet.⁴⁷ Tyresö har dock tydliggjort i sin översiktsplan från 2017 att de inte har ett aktuellt bostadsförsörjningsprogram och därmed inte heller några färdiga riktlinjer för mottagandet av nyanlända.

Det finns i Tyresö inget bostadsförsörjningsprogram med antagna riktlinjer enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.⁴⁸

⁴³ Valmyndigheten (2018) *Valresultat 2014*.

⁴⁴ Gustafsson, A. (2017-01-27) *Underkänt för Värmdö och Nacka*.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Migrationsverket (2016) *Överenskommelser om flyktingmottagande mot mottagna 2014 och 2015*.

⁴⁷ Tyresö kommun (2018-05-14) Informant 1

⁴⁸ Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län*. s. 60

5.1.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?

ALLMÄNNYTTIGT BOSTADSFÖRETAG

I Tyresö kommun verkar det allmännyttiga bostadsföretaget Tyresö Bostäder AB. Det har beslutats att de fram till oktober år 2019 ska överlåta 25% av alla lediga lägenheter, samt 10% av sin nyproduktion till kommunen.⁴⁹

ANSVARSFÖRDELNING

Kommunens fastighetsavdelning sköter inhyrningen av lägenheterna, därefter hyr en etableringsenhet ut dem i andra hand.

PRIVATPERSONER

Lokalinväånare har uppmanats att öppna sina hem i Tyresö. Det har enligt en informant inte gett så mycket⁵⁰, men enligt en nyhetsartikel från ”Mitt i Stockholm” hade en liten del av de nyanlända som tagits emot av Tyresö år 2016 hyrt bostad av privatpersoner.⁵¹

TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

I Tyresö kommun har man använt sig av tillfälliga lösningar i form av tillfälliga modulbostäder samt andra kommunala lokaler för boende.⁵²

KONTRAKTTYPER

I Tyresö får de nyanlända olika typer av tillfälliga kontrakt. När det gäller singelhushåll får de nyanlända tvååriga kontrakt, men för barnfamiljer gäller fyra år.⁵³

⁴⁹ Tyresö kommun (2018-05-14) Informant 1

⁵⁰ Tyresö kommun (2018-06-05) Informant 2

⁵¹ Gustafsson, A. (2017-01-27) *Underkänt för Värmdö och Nacka*.

⁵² Tyresö kommun (2018-06-05) Informant 2

⁵³ Falkirk, J. (2018-03-07) *Över tusen nyanlända kan förlora sina boenden*.

5.2 BOTKYRKA KOMMUN

Botkyrka ligger i Stockholmsregionen, söder om Stockholm centrum. Botkyrka har tagit emot en hög procentuell andel av de nyanlända som har anvisats till kommunen, och är ett av få exempel på kommuner som har uppmärksammats i media som ett gott exempel på en kommun som faktiskt har lyckats med sitt uppdrag. Enligt Migrationsverket hade Botkyrka kommun i slutet av 2017 tagit emot 100% av de 138 personer som anvisats till kommunen. I denna undersökning jämförs Botkyrka med Tyresö, som blivit omnämnd i media som en kommun med dåligt flyktingmottagande.

I undersökningen av Botkyrka har det använts statistik från SCB och Migrationsverket, Botkyrkas bostadsförsörjningsprogram från år 2016, Stockholms Läns bostadsmarkandsanalys från år 2017, samt en del internetkällor så som nyhetsartiklar och information från kommunens egen hemsida. Även information från en mail-intervju har använts.

5.2.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?

KOMMUNENS KARAKTÄR

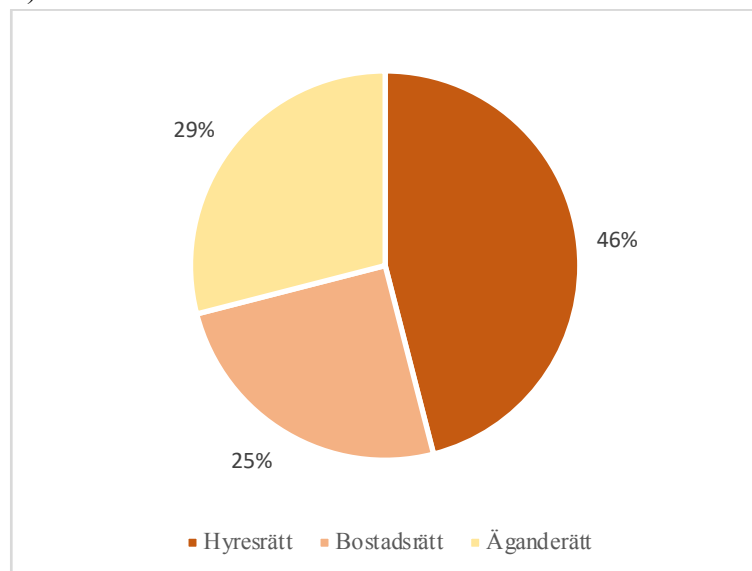
Area:	194 km ²
Invånarantal:	91 925 personer
Befolkningstäthet:	473,5 inv/km ²
Medelålder:	37,5 år

Källa: SCB

BOSTADSBESTÅND

Det råder enligt Botkyrka bostadsbrist i kommunen.⁵⁴

En relativt stor del, 46%, av bostadsbeståndet i Botkyrka bestod år 2017 av hyresrätter (Figur 5).⁵⁵

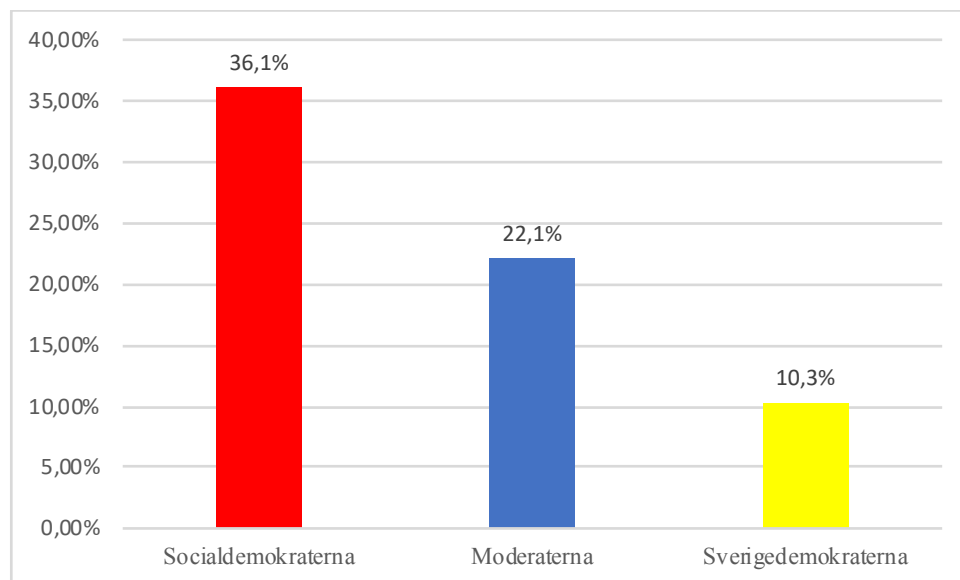
Figur 5. Upplåtelseformer för bostäder i Botkyrka kommun år 2017. Källa: SCB

⁵⁴ Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län*. s. 16

⁵⁵ Statistiska Centralbyrån

POLITISKT STYRE

Största parti i Botkyrka var år 2014 socialdemokraterna, med moderaterna på andra plats. Sverigedemokraterna fick 10,3% av rösterna vilket är mindre än vad de fick i riksdagsvalet (Figur 6).⁵⁶

Figur 6. Valresultat år 2014 i Botkyrka kommun. Källa: SCB

ERFARENHET

Botkyrka har ett bostadsförsörjningsprogram som är antaget i enlighet med lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, från år 2016.⁵⁷

De har tidigare haft överenskommelser med migrationsverket om mottagande av flyktingar. Botkyrka tog år 2014 emot 393 personer, och 2015 tog de emot 439 personer, vilket är betydligt fler än de 138 de anvisades att ta emot år 2017. Enligt uppgifter från en informant är dock läget ändå pressat, då det är en ny situation för kommunerna när flyktingar kommer på anvisning. Det har medfört en skarp konkurrens om bostäder, och att Botkyrka har klarat av att lösa de uppgifter som anvisningslagen inneburit så pass bra beror enligt informanten på att det inom kommunen finns en vilja att lösa dem.⁵⁸

5.2.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?

ALLMÄNNYTTIGT BOSTADSFÖRETAG

I Botkyrka verkar det kommunägda bostadsföretaget Botkyrkabyggen som driver allmännyttig verksamhet, och om kommunen begär det ska 5% av Botkyrkabyggens nyproduktion gå till kommunen för kommunkontrakt.⁵⁹

⁵⁶ Statistiska Centralbyrån

⁵⁷ Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län*. s. 60

⁵⁸ Botkyrka kommun (2018-08-02) Informant

⁵⁹ Botkyrka kommun. (2016) *Program för bostadsförsörjning*. s. 13

ANSVARSFÖRDELNING

Det finns en särskild boendeenhet som ansvarar för anvisade nyanlända under socialförvaltningen i Botkyrka.⁶⁰

PRIVATPERSONER

Hittills har man i Botkyrka inte använt sig av hjälp från privatpersoner. Enligt informant finns det ungefär 1300-1500 egenbosatta (EBO) flyktingar under asylprövning i kommunen, vilka då kan sägas bo hos ”privata aktörer i egentlig bemärkelse”.⁶¹ Studier som undersöker vilka möjligheter som finns för nyanlända att hyra bostäder av privatpersoner i kommunen har gjorts, och resultatet kommer att presenteras senare under året.⁶²

TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

Enligt en informant fanns det inga självklart tillgängliga lösningar för flyktingar på anvisning⁶³, utan man har varit tvungna att bygga modulbostäder som ska fungera som tillfälliga bostäder.⁶⁴ Det poängteras dock i bostadsförsörjningsprogrammet att dessa tillfälliga bostäder inte är det önskvärda sättet att hantera bostadsförsörjningsfrågan på. Det är enligt Botkyrka ett kortsiktigt sätt att hantera krisen, medan de arbetar aktivt för att få fram fler kommunkontrakt via det allmännyttiga bostadsföretaget Botkyrkabyggen.⁶⁵

TYP AV KONTRAKT

I Botkyrka har de nyanlända fått kontrakt på minst 5 år i modulbostäder. Barnfamiljer får tillsvidarekontrakt i allmännyttans bostäder.⁶⁶ Enligt informant har de strategin att de som ”klarar” sitt boende ska ta över kontraktet som sitt eget hos bostadsföretagen, vilket då innebär att de nyanlända har god chans att få sina tillfälliga femåriga kontrakt omvandlade till tillsvidarekontrakt.⁶⁷

⁶⁰ Botkyrka kommun (2018-08-02) Informant

⁶¹ Botkyrka kommun (2018-08-02) Informant

⁶² Sveriges Kommuner och Landsting (2017) *Modulbostäder och ”KompisBo” i Botkyrka kommun.*

⁶³ Botkyrka kommun (2018-08-02) Informant

⁶⁴ Botkyrka kommun (2018) *Modulbostäder i Botkyrka.*

⁶⁵ Botkyrka kommun. (2016) *Program för bostadsförsörjning.* s 12

⁶⁶ Falkirk, J. (2018-03-07) *Över tusen nyanlända kan förlora sina boenden.*

⁶⁷ Botkyrka kommun (2018-08-02) Informant

5.3 HÄRRYDA KOMMUN

Härryda kommun ligger i den södra delen av Västra Götaland, angränsande till den södra delen av Göteborgs kommun. De hade under 2017 tagit emot en låg procentuell andel av de nyanlända som anvisats till kommunen. I slutet av 2017 hade de tagit emot 52%, vilket var den näst lägsta siffran i Sverige efter Tyresö. I denna undersökning fungerar Härryda som exempel på en kommun där mottagande och bosättning av anvisade nyanlända har varit dåligt.

I undersökningen av Härryda kommun användes statistik från SCB och Migrationsverket, det kommunala politiska inriktningsmålet för integration från år 2016, Västra Götalands Läns bostadsmarknadsanalys, internetbaserade nyhetsartiklar, kommunens egen hemsida samt svar från en intervjuperson.

5.3.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?

KOMMUNENS KARAKTÄR

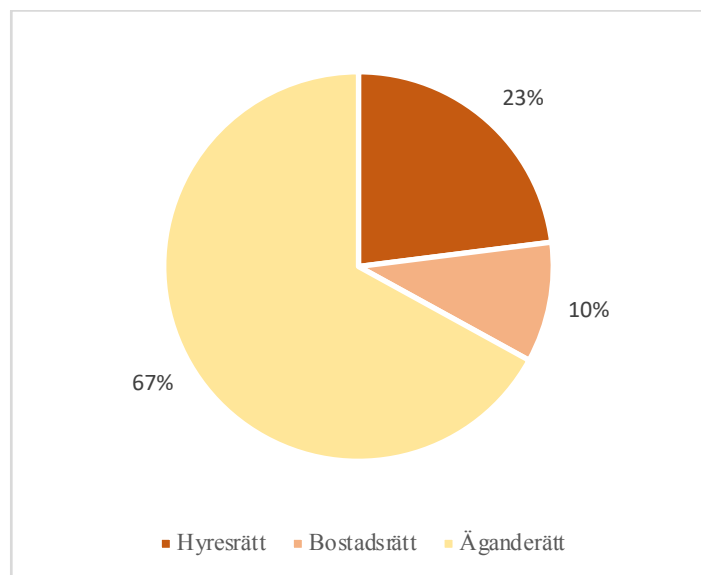
Area:	267 km ²
Invånarantal:	37 412 personer
Befolkningstäthet:	140 inv/km ²
Medelålder:	38,9 år

Källa: SCB

BEFINTLIGT BOSTADSBESTÅND

Det råder enligt Härryda bostadsbrist i kommunen.⁶⁸

23% av bostäderna i kommunen bestod år 2017 av hyresrätter (Figur 3).

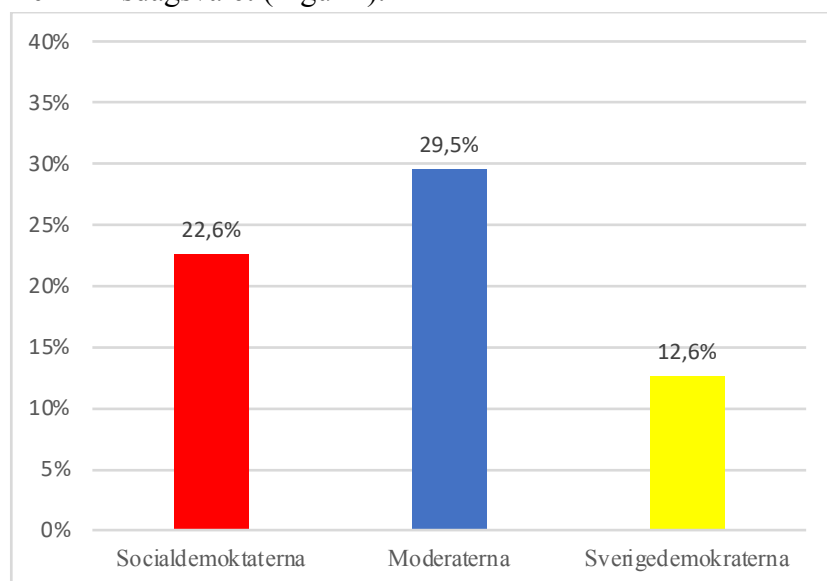

Figur 3. Upplåtelseformer för bostäder i Härryda kommun år 2017. Källa: SCB

⁶⁸ Länsstyrelsen Västra Götalands Län (2017) *Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands Län* s. 13

POLITISKT STYRE

Moderaterna är det största partiet i Härryda, och näst störst är Socialdemokraterna. Sverigedemokraterna fick ungefär lika stor andel av rösterna i kommunvalet i Härryda som de fick i riksdagsvalet (Figur 4).

Figur 4. Valresultat år 2014 i Härryda kommun. Källa: SCB

ERFARENHET

Härryda har tidigare haft en överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot flyktingar. År 2014 tog de emot 38 personer, och 2015 tog de emot 25.⁶⁹ År 2017 anvisades de att ta emot 151 nyanlända, vilket är betydligt fler än de har tagit emot tidigare. Härryda kommun har som sagt tidigare erfarenhet av att ta emot nyanlända, men volymerna kombinerat med avsaknad av bostäder blev enligt en informant ett problem.⁷⁰

Härryda har ett bostadsförsörjningsprogram enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar från år 2016.⁷¹

5.3.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?

ALLMÄNNYTTIGT BOSTADSFÖRETAG

Det finns ett allmännyttigt kommunägt bostadsföretag i Härryda kommun men det är dock inte specifikt för Härryda kommun utan Förbo Bostadsföretag, som det heter, ägs gemensamt av Härryda, Kungälv, Lerums kommun samt Mölndals Stad.⁷² Härryda kommun har en aktuell överenskommelse med Förbo bostadsföretag om att 12% av de lägenheter som blir lediga ska överlämnas till kommunen.⁷³

⁶⁹ Migrationsverket (2016) *Överenskommelser om flyktingmottagande mot mottagna 2014 och 2015*.

⁷⁰ Härryda kommun (2018-05-29) Informant

⁷¹ Länsstyrelsen Västra Götalands Län (2017) *Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands Län* s. 38

⁷² Förbo Bostadsföretag (2017) *Om oss*

⁷³ Härryda kommun (2018-05-29) Informant

ANSVARSFÖRDELNING

Enligt dokumentet Politiskt inriktningsmål för integration från Härryda kommun år 2016/17 har en egen verksamhet för flyktingmottagande inrättats under sektorn för socialtjänst.⁷⁴ Enligt en informant har det dock saknats övergripande styrning i kommunen.⁷⁵

PRIVATPERSONER

Projektet Äntligen hem, där privatpersoner kan matchas ihop med nyanlända för att kunna hyra ut ett rum i sitt hus eller liknande, har varit aktivt i kommunen.⁷⁶ Dock har det inte gett så mycket. Endast ett tiotal personer har hört av sig och varit nyfikna, och ännu färre tog steget och anmälde sitt intresse som deltagare.⁷⁷

TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

För att försörja de nyanlända med bostäder har akuta tillfälliga lösningar behövts användas. Som på många andra håll i landet var det svårt att hitta bra lösningar, och sovplatser på vandrarhem och hotell har behövts köpas av kommunen för att de nyanlända ska ha tak över huvudet. Denna lösning är mycket kostsam och ej hållbar i längden.⁷⁸

I övrigt har bland annat stugorna på en campingplats fått agera krisbostäder för nyanlända i väntan på en lägenhet.⁷⁹ Även en skollokal där verksamheten lagts ner blev tillfälligt boende.⁸⁰

TYP AV KONTRAKT

I Härryda får nyanlända tillfälliga bostadskontrakt som gäller i 2 år.⁸¹

⁷⁴ Politiskt inriktningsmål för integration s. 3

⁷⁵ Härryda kommun (2018-05-29) Informant

⁷⁶ Härryda kommun (2018) Vill du hyra ut en bostad?

⁷⁷ Mattisson, Anna (2017-11-29) *Jagar husrum åt nyanlända.*

⁷⁸ Härryda kommun (2018) Stängd förskola blir tillfälligt boende.

⁷⁹ Härryda kommun (2016) *Hindås camping – tillfälligt boende för nyanlända.*

⁸⁰ Härryda kommun (2018) Stängd förskola blir tillfälligt boende.

⁸¹ Härryda kommun (2018-05-29) Informant

5.4 MARK KOMMUN

Marks kommun är en till ytan ganska stor kommun som ligger i den södra delen av Västra Götaland. I denna undersökning fungerar den som ett gott exempel som ställs mot Härryda kommun. Marks kommun har inte uppmärksammats i media på grund av sitt flyktingmottagande, men på första sidan på hemsidan för Boverkets handbok för kommunernas bostadsförsörjning ligger en video där Marks kommuns arbete med bostadsförsörjningsfrågor presenteras som ett gott exempel.⁸² I slutet av 2017 hade de enligt Migrationsverket tagit emot 92% av de nyanlända som anvisats till kommunen.

I undersökningen av Marks kommun har statistik från SCB och Migrationsverket, Västra Götalands läns bostadsmarknadsanalys, kommunens bostadsförsörjningsprogram och information från en mail-intervju använts.

5.4.1 VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR HAR KOMMUNEN HAFT?

KOMMUNENS KARAKTÄR

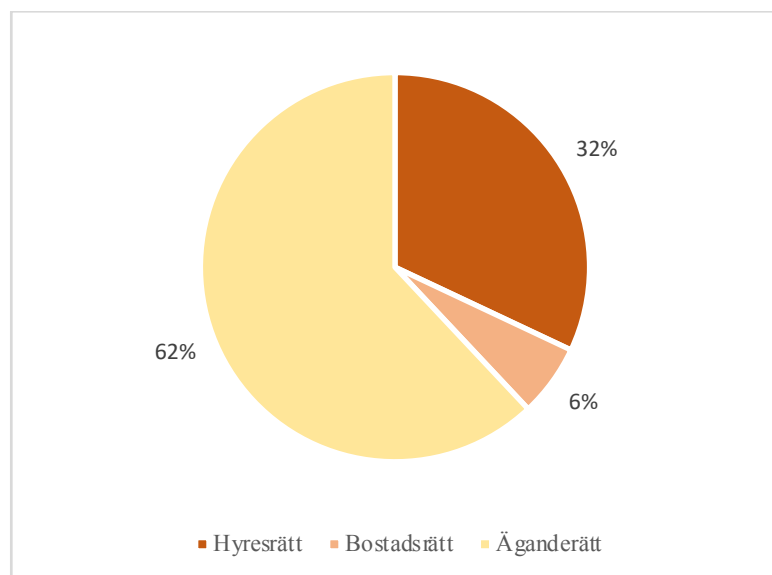
Area:	929 km ²
Invånarantal:	34 484 personer
Befolkningstäthet:	37,1 inv/km ²
Medelålder:	42,9 år

Källa: SCB

BEFINTLIGT BOSTADSBESTÅND

Det råder enligt Mark bostadsbrist i kommunen.⁸³

32% av det befintliga bostadsbeståndet i kommunen bestod år 2017 av hyresrätter (Figur 7).

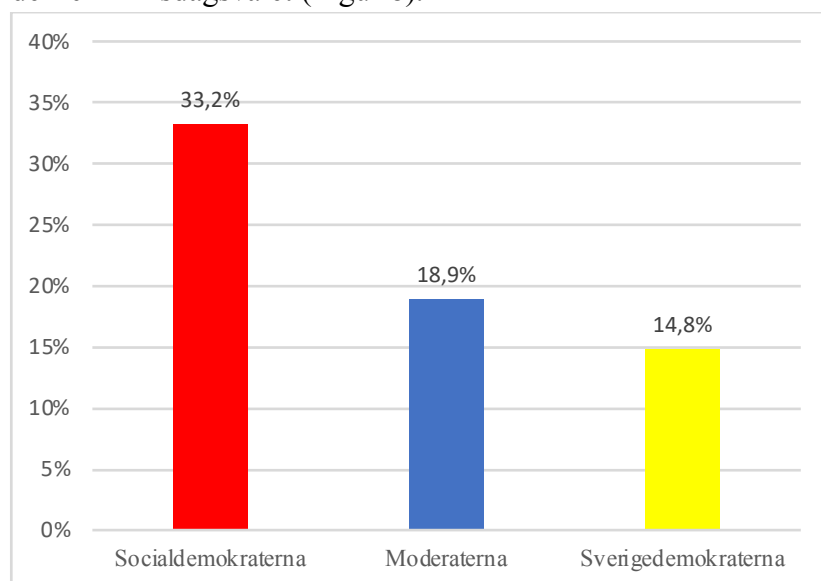
Figur 7. Upplåtelseformer för bostäder i Marks kommun år 2017. Källa: SCB

⁸² Boverket (2018) *Kommunernas bostadsförsörjning – En handbok*.

⁸³ Länsstyrelsen Västra Götalands Län (2017) *Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands Län*. s. 16

POLITISKT STYRE

I Marks kommun är Socialdemokraterna det största partiet, och Moderaterna det näst största. Sverigedemokraterna fick i kommunvalet 2014 14,8% av rösterna, vilket är något högre än vad de fick i riksdagsvalet (Figur 8).

Figur 8. Valresultat år 2014 i Marks kommun. Källa: SCB

ERFARENHET

Marks kommun har enligt bostadsmarknadsanalysen år 2017 ännu inga antagna riktlinjer för bostadsförsörjning enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.⁸⁴

Kommunen har tidigare haft en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av flyktingar. De tog år 2014 emot 85 personer, och 2015 tog de emot 100 personer.⁸⁵ År 2017 anvisades Marks kommun att ta emot 101 personer, vilket utifrån tidigare överenskommelser kan förmodas matcha deras kapacitet ganska bra, i och med att de tidigare år har tagit emot ett ganska liknande antal personer.

5.4.2 HUR HAR BOSÄTTNINGEN ORGANISATORISKT GÅTT TILL?

ALLMÄNNYTTIGT BOSTADSFÖRETAG

Bostadsföretaget Marks Bostads AB driver allmännyttig verksamhet i Marks kommun. Det finns ingen överenskommelse mellan kommunen och Marks Bostads AB om att en viss procentsats av lediga bostäder ska gå till kommunkontrakt, men de har enligt uppgifter ett nära och bra samarbete när lägenheter blir lediga.⁸⁶

ANSVARSFÖRDELNING

Enligt informant har man inom Marks kommun nära samarbete med korta kontaktvägar mellan de olika funktioner när det gäller flyktingmottagande. Dock är det kommunledningskontoret som har övergripande ansvar över att hitta bostäder.⁸⁷

⁸⁴ Länsstyrelsen Västra Götalands Län (2017) *Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands Län* s 40

⁸⁵ Migrationsverket (2016) *Överenskommelser om flyktingmottagande mot mottagna 2014 och 2015*.

⁸⁶ Mark kommun (2018-08-15) Informant

⁸⁷ Mark kommun (2018-08-15) Informant

PRIVATA AKTÖRER

År 2016 efterlyste kommunen privatpersoner som kunnat tänka sig att hyra ut en bostad eller ett rum till nyanlända.⁸⁸ De har enligt informant haft kontakt med privatpersoner för bosättningsfrågor, men alla nyanlända har än så länge bosatts via lösningar av kommunen.⁸⁹

TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

Byggande av modulbostäder diskuteras i bostadsförsörjningsprogrammet⁹⁰, men än så länge har inga byggen påbörjats. Inga andra typer av tillfälliga boendelösningar har heller behövt användas.⁹¹

TYP AV KONTRAKT

De nyanlända som kommer till Mark får tillsvidarekontrakt inom det allmännyttiga bostadsföretaget Marks Bostad AB.

⁸⁸ Hådel, R. (2016-10-19) *Brist på bostäder till nyanlända*.

⁸⁹ Mark kommun (2018-08-15) Informant

⁹⁰ Marks kommun (2017) *Bostadsförsörjningsprogram – Del 2 Handlingsplan*. s. 10

⁹¹ Mark kommun (2018-08-15) Informant

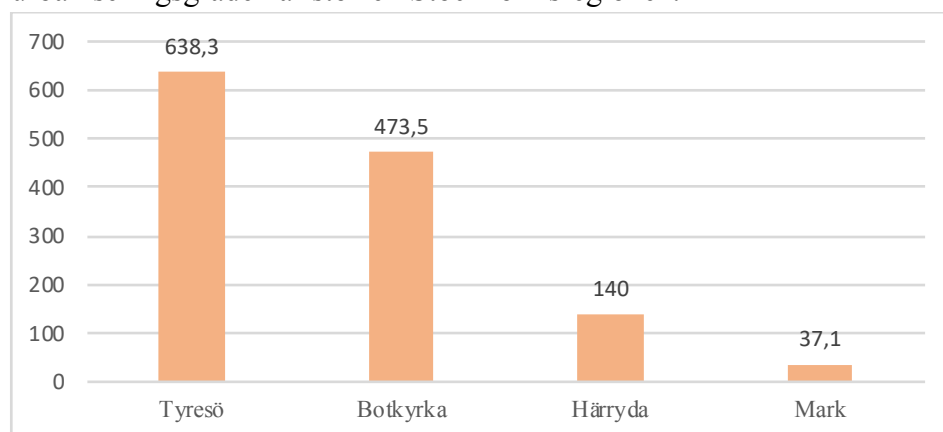
6. ANALYS

Utifrån de resultat som har tagits fram jämfördes de fyra kommunerna för att se huruvida det går att hitta samband mellan de kommuner som omnämns som ”bra” och ”dåliga” på att försörja nyanlända med bostäder, i både vilka förutsättningar som funnits samt hur man organiserat arbetet med bostadsförsörjning. För att nå svaret på frågeställningen måste alla resultat sammanställas och jämföras för att vidare kunna diskuteras samt dras slutsatser utifrån.

I analysdelen ställdes alla resultat från de fyra exempelkommunerna mot varandra. De som jämfördes för att vidare dra slutsatser var resultaten för Härryda med resultaten för Mark, och Tyresö med Botkyrka. Detta för att undersöka huruvida det finns likheter och skillnader mellan de ”bra” och ”dåliga” exemplen.

BEFOLKNINGSTÄTHET

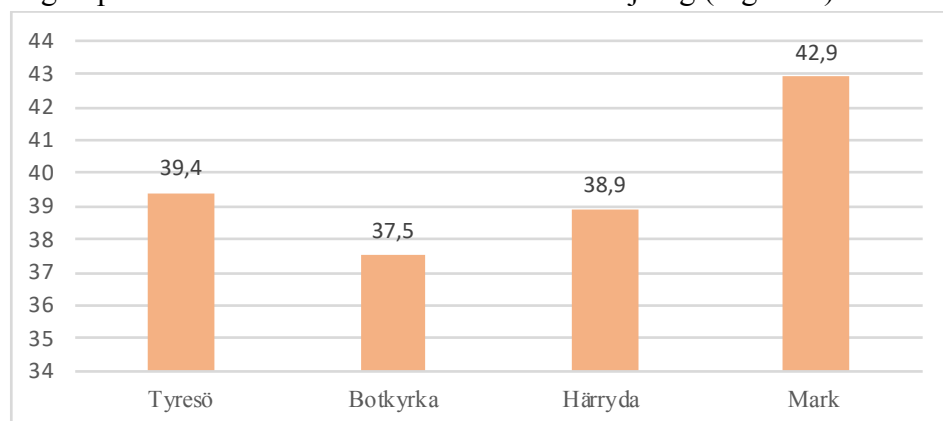
Befolkningstätheten är större i de kommuner som blivit uppmärksammade som dåliga än de som har skonats från medias ögon (Figur 9). Det innebär att det är mer tätbefolkat i de kommuner som det gått ”dåligt” för och att det utifrån denna undersökning skulle kunna finnas en möjlig korrelation mellan dessa. Överlag är skillnaden mellan kommunerna i Stockholmsregionen och kommunerna i Västra Götaland stor, vilket enkelt kan förklaras med att urbaniseringsgraden är större i Stockholmsregionen.

Figur 9. Jämförande diagram över antal invånare/km² i de fyra kommunerna.

MEDELÅLDER

Medelåldern i de fyra kommunerna är vitt spridda och hur hög medelåldern är verkar inte ha någon påverkan för kommunernas bostadsförsörjning (Figur 10).

Figur 10. Jämförande diagram över befolkningens medelålder i de fyra kommunerna.

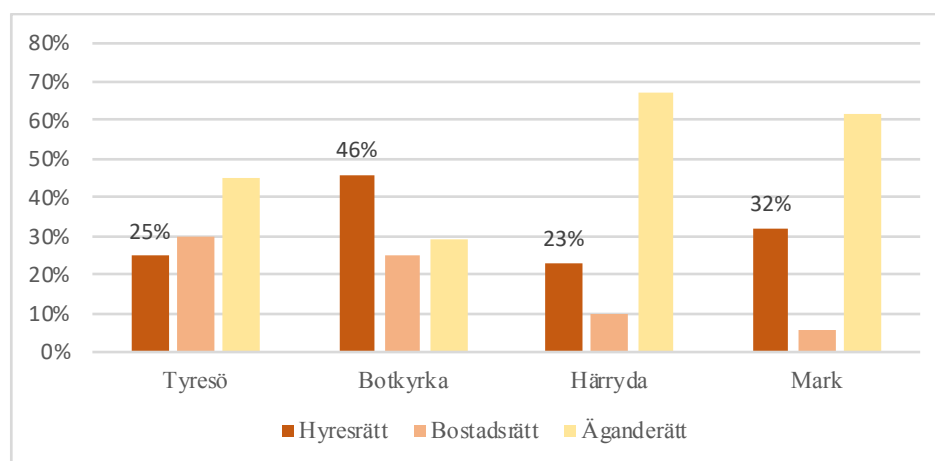
BEFINTLIGT BOSTADSBESTÅND

BOSTADSBRIST

Alla undersökta kommuner uppger i respektive läns bostadsmarknadsenkät att det råder bostadsbrist i kommunen. Det går därmed inte att dra någon slutsats om att denna parameter skulle påverka kommunernas resultat i bostadsförsörjningsuppdraget eftersom de alla behövt jobba utifrån liknande förutsättningar. Det kan givetvis vara så att bostadsbristen är allvarligare i vissa kommuner än andra, men det framgår inte av denna undersökning.

ANDEL HYRESRÄTTER I KOMMUNERNA

De generella slutsatser som kan dras utifrån undersökningen av upplåtelseformer i de fyra kommunerna är att de kommuner som blivit uppmärksammade i media som ”dåliga” har mindre andel hyresrätter i det befintliga bostadsbeståndet. (Figur 11) Man kan således anta att ju större andel hyresrätter som finns i kommunen, desto bättre kan bostadsförsörjningen för nyanlända vara. Den slutsatsen går även i linje med de resultat som länsstyrelserna tidigare har hittat.⁹²

Figur 11. Upplåtelseformer för bostäder i de respektive fyra kommunerna. Siffrorna visar procentuell andel hyresrätter i respektive kommun.

POLITISKT STYRE

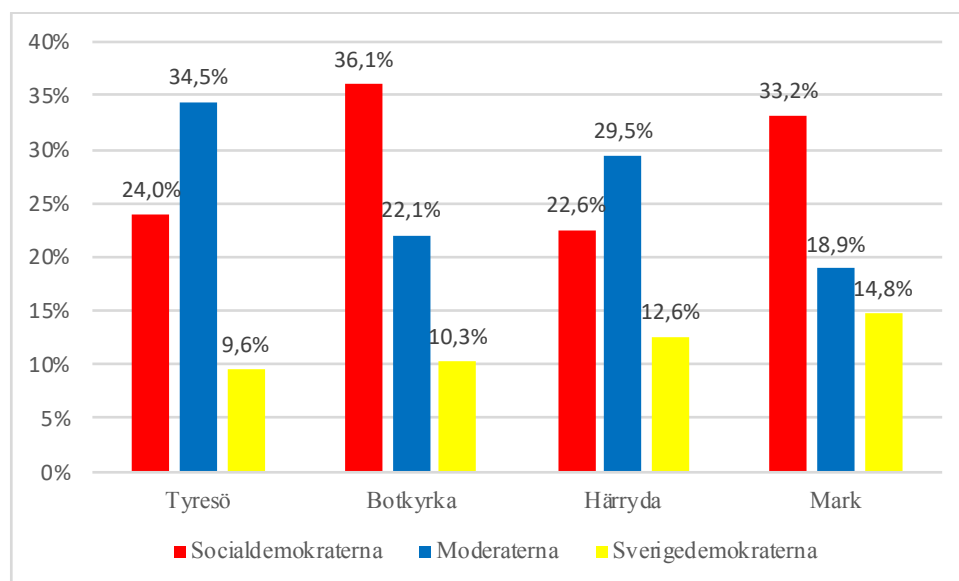
Moderaterna är det största partiet i de kommuner som har uppmärksammats som dåliga, och det är socialdemokratiskt styre i de medialt skonade kommunerna (Figur 12). En möjlig, men kanske långt dragen, slutsats skulle kunna vara att röda partier traditionellt sett är mer öppna och välkomnande, och att det socialdemokratiska styret skulle kunna vara anledningen till att de kommuner med rött styre har skonats från medias granskningar. Om det politiska styret i kommunen är rött har det en positiv påverkan på kommunens bostadsförsörjning för nyanlända.

Huruvida Sverigedemokraternas resultat i riksdagsvalet 2014 är högre eller lägre verkar inte ha någon påverkan på hur kommunernas bostadsförsörjning för nyanlända beskrivits i media. För att jämföra fick Sverigedemokraterna i 2014 års riksdagsval 12,86%⁹³, och i alla de undersökta kommunerna var deras resultat i kommunvalet ungefär lika högt. Idag är Sverigedemokraterna ett mycket mer utbrett parti som de senaste åren har nått stora framgångar

⁹² Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län*. s. 21

⁹³ Valmyndigheten (2018) *Valresultat 2014*.

och i undersökningar inför det kommande valet fått högt väljarstöd.⁹⁴ Eftersom de blivit mer etablerade är det sannolikt att de i kommunvalet i höst får mer varierade resultat i olika kommuner. Om så är fallet hade det varit intressant att undersöka saken djupare.

Figur 12. Politiskt styre i de fyra kommunerna. Diagrammet visar det parti med flest och näst flest röster i alla kommuner, samt sverigedemokraternas resultat.

ERFARENHET

Alla fyra undersökta kommuner har tidigare haft en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av flyktingar. Jämför man det antal nyanlända som kommunerna tidigare har tagit emot, med det antal nyanlända som år 2017 anvisades till kommunerna, ser man att det kan vara ganska stor skillnad i antal (Tabell 13). Gemensamt för undersökningens ”dåliga” exempel är att de har blivit anvisade ett mycket högre antal än de tidigare har tagit emot, motsvarande är det gemensamt för de ”bra” exemplen att de har anvisats ett liknande antal (Mark) eller mycket lägre antal (Botkyrka) än vad de tidigare har tagit emot.

De kommuner som fått ett anvisningstal som var lägre än det tidigare överenskomna antalet flyktingar de tagit emot kan sägas ha blivit avlastade, samtidigt som de som fått ett högre anvisningstal har fått en större utmaning. Det kan på grund av detta anses vara logiskt att det gått ”bättre” för de kommuner som blivit avlastade än de som plötsligt fått en större utmaning. Alla fyra kommuner har dock tidigare erfarenhet av att ta emot nyanlända. Huruvida kommunerna har tidigare erfarenhet eller ej kan därför inte antas ha påverkat utfallet av dessa fyra kommuners bostadsförsörjning efter att anvisningslagen trätt i kraft.

Det undersöktes även huruvida kommunerna har ett gällande bostadsförsörjningsprogram i enlighet med lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Två av kommunerna har det, och två av dem har det inte (Tabell 13). Resultatet är inte i enlighet med de ”bra” och ”dåliga” exemplen, utan visar att det inte spelar roll för utfallet av bostadsförsörjningsarbetet ifall det finns ett uppdaterat bostadsförsörjningsprogram eller inte.

⁹⁴ Kantar SIFO (2018) *Väljarbarometern juni 2018*.

Tabell 3. Bostadsförsörjningsprogram i enlighet med lag (2000:1383) och tidigare mottagande av nyanlända i kommunen, samt kommunal för år 2017.

	BFP i enlighet med lag (2000:1839)	Överenskommelse med Migrationsverket 2014	Överenskommelse med migrationsverket 2015	Kommunal 2017
Tyresö	NEJ	47	75	189
Botkyrka	JA	393	439	138
Härryda	JA	38	25	151
Mark	NEJ	85	100	101

FÖREKOMST OCH UTNYTTJANDE AV ALLMÄNNYTTIGT BOSTADSFÖRETAG

Enligt denna undersökning kan man inte dra några slutsatser om att förekomsten av ett allmännyttigt bostadsföretag gör skillnad för kommunernas bosättning av nyanlända. Alla fyra undersökningsobjekt har ett allmännyttigt bostadsföretag, både de ”bra” och de ”dåliga” exemplen (Tabell 4). De kommuner som i media rankats som dåliga har dessutom en överenskommelse om att en högre procentsats av lediga bostäder inom det allmännyttiga bostadsföretaget ska gå till kommunen för kommunkontrakt. Mark har ingen överenskommelse över huvud taget. Utifrån just denna undersökning skulle man således kunna dra slutsatsen att en högre överenskommen procentsats av bostäder inom allmännyttan som går till kommunkontrakt innebär sämre bosättningsprocess av nyanlända.

Huruvida det finns ett allmännyttigt bostadsföretag i kommunen eller inte är dock bara ett första steg till att bosätta nyanlända. Vilka som får de befintliga kommunkontrakten påverkas av styrande politiker. Det kan vara så att andra utsatta grupper med begränsad möjlighet att ta sig in på bostadsmarknaden, till exempel hemlösa, blir tilldelade dessa kontrakt snarare än nyanlända.

Slutsatsen utifrån denna undersökning är således att huruvida det finns ett allmännyttigt bostadsföretag i kommunen eller ej inte kan antas ha någon påverkan på bostadsförsörjning för nyanlända.

Tabell 4. Förekomst av allmännyttigt bostadsföretag i kommunen, samt överenskommen andel av lediga bostäder som går till kommunkontrakt.

	Allmännyttigt bostadsföretag	Andel till kommunkontrakt
Tyresö	JA	25% av lediga lgh 10% av nyproduktion
Botkyrka	JA	5% av nyproduktion
Härryda	JA	12% av lediga lgh
Mark	JA	Ingen överenskommelse

ANSVARSFÖRDELNING

Det visade sig vara svårt att undersöka ansvarsfördelningen i kommunerna på ett enkelt och översiktligt sätt. De sammanställda svaren i denna undersökning ger exempel på flera olika lösningar, men för att få en komplett bild behöver en mer djupgående analys göras. Resultaten har sammanställts och visar exempel på den stora variation som finns i kommunernas organisation och ansvarsfördelning. Dock går det således inte att dra några slutsatser angående denna parameter.

PRIVATA AKTÖRER

Tre av fyra undersökta kommuner har uppmanat invånare i kommunen att öppna sina hem, och hyra ut bostäder eller rum till nyanlända. Det gemensamma för dem alla är dock att det inte verkar ha varit till någon större hjälp (Tabell 5). Intresset från privatpersoner har varit svagt, och har därmed inte gjort stor skillnad i arbetet. Utifrån denna undersökning går det att dra slutsatsen att, att vädja till sina invånare gör endast marginell nytta och denna parameter har därmed inte haft någon påverkan på hur kommunerna har klarat av sitt bostadsförsörjningsansvar.

Tabell 5. Privata aktörers roll i flyktingmottagandet i de undersökta kommunerna.

	Har privatpersoner uppmanats att öppna sina hem?	Har det varit hjälpsamt?
Tyresö	JA	NEJ
Botkyrka	NEJ	-
Härryda	JA	NEJ
Mark	JA	NEJ

TILLFÄLLIGA LÖSNINGAR

I och med att många kommuner har angett att det råder bostadsbrist i kommunen och de därmed har svårigheter att hitta bostäder till de nyanlända har det funnits behov av att använda sig av tillfälliga lösningar. Tre av fyra exempelkommuner har angett att de har behövt använda sig av olika typer av tillfälliga lösningar (Tabell 6).

Många kommuner har byggt modulhus som lösning på bostadsbristen, men det finns även många andra exempel på hur de har gått tillväga. Vissa tillfälliga lösningar anses vara bättre än andra. För att bedöma det finns det många aspekter att ta hänsyn till. Bland annat har vissa kommuner, exempelvis Härryda, köpt hotellnätter och campingstugor som tillfällig boendelösning för nyanlända. I längden är det en väldigt kostsam lösning, som inte anses vara hållbar. Finns det istället fungerande befintliga lokaler, så som en nedlagd skola eller liknande, är det i jämförelse en mer resurssnål lösning, eftersom det inte kostar lika mycket, samt att man då utnyttjar befintlig infrastruktur bättre.

Huruvida de resultat som kommit fram i undersökningen av denna parameter är bra eller dåliga är svårt att bedöma. Mer information hade behövts för att säkerställa resultaten mer exakt, till exempel angående hur tillfälliga de är, det vill säga hur lång tid de nyanlända behöver bo i tillfälliga boendena, samt även geografisk placering av dem.

Men för att göra en bedömning är Mark, som inte har använt sig av några tillfälliga boendelösningar alls, den kommun som har de mest hållbara lösningarna. Tyresö och Botkyrka har använt sig av ungefär samma strategier. Det må finnas en del olikheter mellan de två exemplen men de tydliggörs inte av denna undersökning och därför placeras kommunerna på ungefär samma nivå. Härryda, som har köpt nätter på hotell och i stugor på campingplatser, har den minst hållbara lösningen eftersom den är så pass kostsam.

Det går utifrån detta resultat inte att dra slutsatser om att varken förekomst eller typ av tillfälliga lösningar har påverkat utfallet.

Tabell 6. Användning av tillfälliga boendelösningar i de fyra kommunerna.

	Har tillfälliga boendelösningar behövts användas?	Vilken typ av tillfälliga lösningar har använts?
Tyresö	JA	Modulbostäder, kommunala lokaler
Botkyrka	JA	Modulbostäder
Härryda	JA	Hotellnätter, campingstugor samt befintliga kommunala lokaler har använts
Mark	NEJ	-

KONTRAKTTYPER

Kommunerna kan själva bestämma vilken typ av bostadskontrakt de nyanlända ska få. I denna undersökning gäller principen *ju längre kontrakt desto bättre*, eftersom längre kontrakt kommer med många fördelar för både de berörda privatpersonerna och deras integrationsprocess i det svenska samhället.

Som tidigare nämnts tolkar många kommuner bostadsförsörjningskravet till att gälla under perioden då de nyanlända juridiskt sett räknas som just nyanlända, vilket är 2-3 år.⁹⁵ Därför är det inte ovanligt att de nyanlända får bostadskontrakt som löper ut efter två år, vilket har kritiserats på flera håll.⁹⁶

Principen att ju längre kontrakt desto bättre, ser ut att stämma överens med medias bild av de kommuner som har undersökts (Tabell 7). Både Tyresö och Härryda, de i denna undersökning två dåliga exempel, tilldelar de nyanlända bostadskontrakt som löper ut efter två år. I Tyresö får dock barnfamiljer bo kvar i bostäderna i fyra år.

Marks kommun är allra bäst när det gäller typ av kontrakt, då de nyanlända som bosätts i kommunen får tillsvidarekontrakt. I Botkyrka, som fungerat som det andra bra exemplet, får de nyanlända bostadskontrakt på minst 5 år, och barnfamiljer får tillsvidarekontrakt. Trots att de nyanlända måste flytta efter minst 5 år, är den femåriga perioden ungefär dubbelt så lång som den tid de nyanlända räknas som just nyanlända, och de får därmed större möjligheter att etablera sig i kommunen än de som i andra kommuner fått bostad endast under den tid då de

⁹⁵ Migrationsverket (2016) *Vanliga begrepp när det gäller statliga ersättningar*.

⁹⁶ Johansson, A. (2018-03-12) *Bostadsministern: Kommunerna måste ta sitt ansvar*.

får etableringsstöd. De nyanlända har dessutom chans att få sitt femåriga kontrakt omskrivet till ett tillsvidarekontrakt.

Tabell 7. Kontraktlängd för de nyanlända i de fyra kommunerna.

	Kontrakt	Kontrakt barnfamiljer
Tyresö	2 år	4 år
Botkyrka	Minst 5 år	Tillsvidare
Härryda	2 år	2 år
Mark	Tillsvidare	Tillsvidare

7. DISKUSSION

En sak som har upptäckts under arbetets gång är att det inte riktigt går att sätta kommuner i fack som säger att de är ”bra” eller ”dåliga” på flyktingmottagande. Det har visat sig inte vara möjligt att på ett logiskt och självklart vis definiera vad som gör en kommun mer eller mindre bra på att ta emot nyanlända.

Alla kommuner har stött på olika utmaningar och har handskats med dem på olika sätt, vilket givetvis har resulterat i att de har nått olika resultat. Men vad som räknas som mindre bra resultat skiljer sig enormt kommunerna emellan, och har väldigt varierande anledningar. Det kan emellertid egentligen vara så att det inte är rimligt att påstå att de kommuner som har omnämnts i media för att ha ett bristfälligt mottagande faktiskt är dåliga.

Anledningarna till varför kommunerna har fått den negativa uppmärksamheten har sina förklaringar. När det gäller just de exempel som har granskats i denna undersökning upptäcktes följande.

Tyresö omnämndes mycket negativt i media. Som den kommun som tagit emot lägst procentuell andel av de nyanlända som anvisats till kommunen har kritiken kommit från många håll. Mycket riktigt stämmer det att Tyresö kommun under 2017 inte tog emot så många personer som de skulle, men vid närmare granskning av Migrationsverkets statistik visar det sig bero på att bosättningen av ett stort antal nyanlända har avbrutits för att de har tackat nej.⁹⁷ Anledningarna till att de anvisade har tackat nej finns ej redovisade, men det är sannolikt att det i många fall har berott på att de nyanlända har utnyttjat EBO-lagen och således hittat bostad på eget håll. På grund av avbrotten har nya personer anvisats till kommunen för att fylla dess kvot av anvisningar, vilket inneburit att mottagarprocessen av de nya personerna fortfarande varit pågående vid årets slut. Den totala procentuella andel som faktiskt har bosatts av Tyresö kommun är därmed låg, vilket media har uppmärksammat. Kommunen har antagligen tagit emot hela det antal nyanlända som har anvisats till dem, men på grund av omständigheter som de inte alltid haft makt över har det tagit lång tid. Samma sak gäller Härryda kommun.

En lärdom som går att dra utifrån detta är att den bild media ger av kommunerna borde granskas mer vetenskapligt innan de räknas som allmängiltiga. Det är viktigt att förstå att det kan finnas bakomliggande orsaker till varför saker och ting har gått som det gått.

Eftersom det är en småskalig undersökning är den interna validiteten dock inte säkerställd.⁹⁸ Det går ej att vara säker på att de eventuella samband som hittats i denna undersökning är reliabla. Undersökningen är småskalig och därmed kan bara möjliga utfall tas fram. Med vidare forskning som inkluderar ett större perspektiv kan slutsatserna som dras i denna undersökning antingen säkerställas eller falsifieras.

Undersökningens externa validitet är låg, eftersom resultatet på grund av den bristande interna validiteten inte är generaliserbart och möjligt att överföra till andra sociala kontexter. Ofta har dock just fallstudier med begränsat urval låg extern validitet, vilket är ett problem för kvalitativ forskning.⁹⁹

Trots detta har resultat av alla utvalda parametrar tagits fram för att undersöka huruvida det ändå kan finnas skillnader och likheter mellan de kommuner som valts ut.

⁹⁷ Migrationsverket. (2018) *Anvisningar enligt 2017 års kommuntal*.

⁹⁸ Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. s. 50

⁹⁹ *Ibid* s. 352

8. SLUTSATSER

För att svara på frågeställningen sammanställs resultatet i tablån nedan. Huruvida de parametrar som har undersökts kan tänkas ha påverkat utfallet av Tyresö, Botkyrka, Härryda och Marks kommuns arbeten med bostadsförsörjning till nyanlända redovisas nedan.

Parameter	Påverkan på bostadsförsörjning för nyanlända
<i>Vilka förutsättningar har kommunen haft?</i>	
Kommunens karaktär	
- Befolkningstäthet	JA
- Medelålder	NEJ
Befintligt bostadsbestånd	
- Rådande bostadsbrist	NEJ
- Andel hyresrätter i kommunen	JA
Politiskt styre	
- Största parti	JA
- Sverigedemokraternas resultat	NEJ
Erfarenhet	
- Tidigare flyktingmottagande	NEJ
- BFP i enlighet med lag (2000:1383)	NEJ
<i>Hur har bosättningen organisatoriskt gått till?</i>	
Förekomst av allmännyttigt bostadsföretag	NEJ
Utnyttjande av allmännyttigt bostadsföretag	JA
Ansvarsfördelning och internt samarbete	-
Privatpersoners hjälp	NEJ
Tillfälliga boendelösningar	NEJ
Typ av bostadskontrakt	JA

De parametrar som enligt denna undersökning kan ha en påverkan på kommunernas bostadsförsörjningsarbete för nyanlända är befolkningstäthet, andel hyresrätter i kommunen, största parti, utnyttjande av allmännyttigt bostadsföretag samt typ av bostadskontrakt.

En annan mycket viktig slutsats som dragits under arbetets gång är att den bild som förmedlats av media baseras på statistik vars bakomliggande orsaker inte har uppmärksammats och analyserats tillräckligt.

9. VIDARE FORSKNING

Den undersökning som har genomförts är relativt övergripande. Vidare forskning på ämnet hade kunnat inkludera fler parametrar samt en beskrivning av hur de påverkar och går in i varandra för att göra slutsatserna mer applicerbara på det verkliga samhället. För att öka validiteten i resultaten hade en undersökning med fler exempelkommuner och mer djupgående information kunnat göras. Fler delar av Sverige skulle kunna inkluderas, då de mest sydliga och norra delarna av landet i denna undersökning lämnades utanför.

Den ekonomiska aspekten är förmodligen viktig för vilka möjligheter kommunerna har att ta emot en större kvantitet nyanlända på ett bra sätt. Som tidigare nämnt lämnades den ekonomiska aspekten utanför denna undersökning, för att den ansågs vara för stor för att ett enkelt jämförbart svar skulle kunna hittas. Men bara för att det finns ekonomiska resurser i en kommun behöver inte mottagandet vara bra, utan den ekonomiska aspekten påverkas av mycket annat. Politiskt styre påverkar förmodligen var kommuner kan tänkas lägga sina resurser, men det hade varit intressant att även forska vidare kring den ekonomiska aspekten för att få svar på vilka fler faktorer som kan tänkas påverka varför en kommun väljer att lägga resurser på flyktingmottagande eller ej.

Eftersom den stora flyktingvågen även nått många andra europeiska länder hade det varit intressant att undersöka hur problemet har hanterats i en större skala.

10. KÄLLFÖRTECKNING

- Bengtsson, Bo (2015) *Allmännyttan och bostadspolitiken i går, i dag och i morgon. I: Salonen, Tapio. (red.) Nyttan med allmännyttan.* Stockholm: Liber AB.
- Botkyrka kommun.(2016) *Program för bostadsförsörjning.*
- Botkyrka kommun (2018) *Modulbostäder i Botkyrka.*
<https://www.botkyrka.se/omsorg--socialt-stod/flyktingfragor/modulbostader.html> Hämtad 2018-05-02
- Boverket (2016) *Den sociala bostadssektorn i Europa – En jämförelse mellan sex EU-länder.* Karlskrona.
<https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2016/den-sociala-bostadssektorn-i-europa.pdf> Hämtad 2018-08-16
- Boverket (2018) *Kommunernas bostadsförsörjning – En handbok.*
<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/> Hämtad 2018-08-15
- Boverket (2016) *Olika grupper på bostadsmarknaden.*
<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/underlag-for-bostadsforsorjningen/olika-grupper-pa-bostadsmarknaden/> Hämtad 2018-08-26
- Boverket (2018) *Om bostadsmarknadsenkäten.*
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsplanering/bostadsmarknad-en/bostadsmarknadsenkaten-i-korthet/om-bostadsmarknadsenkaten/> Hämtad 2018-08-07
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder.* Stockholm: Liber AB.
- Carlsson, Per (2018-01-16) *Nyanlända kvar i husvagnsparken – fyra månader senare.* SVT Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/nyanlanda-bor-kvar-i-staffanstorps-husvagnspark> Hämtad 2018-08-16
- Falkirk, John (2018-03-07) *Över tusen nyanlända kan förlora sina boenden.* Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/sthlm/over-tusen-nyanlanda-kan-forlora-sina-boenden/> Hämtad 2018-08-01
- Förbo Bostadsföretag (2017) *Om oss.* <https://www.xn--frbo-5qa.se/Om-oss> Hämtad 2018-05-05
- Gustafsson, Anders (2017-01-27) *Underkänt för Värmdö och Nacka.* Mitt i Stockholm. <https://mitti.se/nyheter/underkant-varmdo-nacka/> Hämtad 2018-05-14

- Holmqvist, Emma (2015) Spelar ägandet någon roll? Lokalpolitiska perspektiv på allmännyttans funktion och framtid. I: Salonen, Tapio. (red.) *Nyttan med allmännyttan*. Stockholm: Liber AB.
- Hyresgästföreningen (2018) *Bostadsbristen fortsätter dominera*.
<http://hurvibor.se/bostader/bostadsbristen/> Hämtad 2018-05-02
- Hådell, Rebecca (2016-10-19) *Brist på bostäder till nyanlända*. Markbladet
<http://markbladet.se/?artikel=201610191309579016> Hämtad 2018-08-16
- Härryda kommun (2016) *Hindås camping – tillfälligt boende för nyanlända*.
<https://www.harryda.se/arkiv/nyhetsarkivomsorgochhjalp/hindascampingtillfalligtboendefornyanlanda.5.7396ceda1576468b332420ea.html> Hämtad 2018-07-14
- Härryda kommun (2018) *Stängd förskola blir tillfälligt boende*.
<https://www.harryda.se/arkiv/nyhetsarkivbyggaboochmiljo/stangdforskolablirtillfalligtboende.5.18545328161499d8c3b5438e.html> Hämtad 2018-07-04
- Härryda kommun (2018) *Vill du hyra ut en bostad?*
<https://www.harryda.se/omsorgochhjalp/invandringochintegration/villduhyrautenbostad.4.2d5b82cd15a7df25653e2ed1.html> Hämtad 2018-07-23
- Johansson, Anders (2018-03-12) *Bostadsministern: Kommunerna måste ta sitt ansvar*. Aftonbladet
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/21Xk6a/bostadsministern-kommunerna-maste-ta-sitt-ansvar> Hämtad 2018-05-02
- Kantar SIFO (2018) *Väljarbarometern juni 2018*.
<https://www.kantarsifo.se/rapporter-undersokningar/valjarbarometern-juni-2018>
Hämtad 2018-08-15
- Lauffs, Tomas (2016-04-11) *Migrationsministern vill ändra EBO-lagen*. SVT Nyheter.
<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/morgan-johansson-prova-ebo-fran-fall-till-fall> Hämtad 2018-08-07
- Leveby Andersson, Ida (2017-01-27) *Underkänt för Tyresös flyktingmottagande*. Mitt i Stockholm. <https://mitti.se/nyheter/underkant-tyresos-flyktingmottagande/>
Hämtad 2018-05-02
- Lidén, Gustav & Nyhlén, Jon (2015) Lokalt flyktingmottagande – strukturer, aktörer och processer. I: Bolin, Niklas & Nyhlén, Sara & Olausson, Pär M. (red.) *Lokalt beslutsfattande*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Länsstyrelsen Stockholm (2017) *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län*.

- Länsstyrelsen Västra Götalands Län (2017) *Bostadsmarknadsanalys Västra Götalands Län*.
- Marks kommun (2017) *Bostadsförsörjningsprogram – Del 2 Handlingsplan*.
- Mattisson, Anna (2017-11-29) *Jagar husrum åt nyanlända*. Härryda-Posten.
<https://www.harrydaposten.se/2017/11/jagar-husrum-at-nyanlanda/> Hämtad 2018-07-14
- Migrationsinfo.se (2016) *Asylsökande i världen*.
<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/asylsokande-i-varlden/> Hämtad 2018-05-02
- Migrationsinfo.se (2016) *Flyktingkonventionen*.
<http://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingkonventionen/> Hämtad 2018-05-02
- Migrationsverket.(2018) *Anvisningar enligt 2017 års kommuntal*.
- Migrationsverket. *Asylsökande till Sverige 1984-1999*.
<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar.html> Hämtad 2018-04-05
- Migrationsverket. *Asylsökande till Sverige 2000-2017*.
<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar.html> Hämtad 2018-04-05
- Migrationsverket (2018) *Personer med uppehållstillstånd*.
<https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-personer-med-uppehallstillstand.html> Hämtad 2018-08-11
- Migrationsverket (2016) *Vanliga begrepp när det gäller statliga ersättningar*.
<https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Statlig-ersattning/Vanliga-begrepp.html> Hämtad 2018-04-28
- Migrationsverket (2016) *Överenskommelser om flyktingmottagande mot mottagna 2014 och 2015*.
- Nilsson, Anders & Nyström, Örjan (2016) *Flyktingkrisen och den svenska modellen*. Lund: Celanders förlag.
- Regeringskansliet (2016) *Frågor och svar om lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning*. <https://www.regeringen.se/artiklar/2016/02/fragor-och-svar-om-lagen-om-mottagande-av-vissa-nyanlanda-for-bosattning/> Hämtad 2018-08-13

Statistiska Centralbyrån. <https://www.scb.se/> Hämtad 2018-08-15

Statistiska Centralbyrån (2012) *Trångboddheten i Sverige minskar.*

https://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Trangboddheten-i-Sverige-minskar/ Hämtad 2018-08-06

Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (2017) *Allmännyttan mot år 2030 – Ett idéprogram.*
Järfälla.

Sveriges Kommuner och Landsting (2017) *Modulbostäder och "KompisBo" i Botkyrka kommun.*

<https://skl.se/integrationsocialomsorg/asylochflyktingmottagandeintegration/idebankforintegrationsarbetet/bostaderochbosattning/bostaderochbosattningnyanlandasetablering/modulbostaderochkompisboibotkyrkakommun.12698.html>

Hämtad 2018-07-30

Valmyndigheten (2018) *Valresultat 2014.*

<https://www.val.se/valresultat/riksdag-landsting-och-kommun/2014/valresultat.html> Hämtad 2018-05-14

Weber, Elisabet & Holmlin, Gunilla (2018) *Bostadsförsörjning mer än bostadsbyggande.*
Länsstyrelsen Skåne.

10.1 GENOMFÖRDA INTERVJUER

Botkyrka kommun (2018-08-02) *Informant*

Härryda kommun (2018-05-29) *Informant*

Mark kommun (2018-08-15) *Informant*

Tyresö kommun (2018-05-14) *Informant 1*

Tyresö kommun (2018-06-05) *Informant 2*

11. BILAGOR

11.1 BILAGA 1: INTERVJUFRÅGOR

1. Hur ser kommunens samarbete med [det allmännyttiga bostadsföretaget] ut? Har ni någon överenskommelse med [...] om att en viss procentsats av bostäder ska gå till kommunkontrakt?
2. Hur har organiseringen av bostadsförsörjningsarbetet sett ut? Samarbetar ni mycket angående dessa frågor inom kommunen eller har någon särskild enhet fått ta mycket ansvar?
3. Samarbetar ni med omkringliggande kommuner angående dessa frågor?
4. Hur såg arbetet med dessa frågor ut efter lagändringen? Fanns det utrymme att invänta riktlinjer från t.ex. Boverket eller var ni tvungna att utarbeta strategier på egen hand?
5. Fanns det några bra boendialternativ i kommunen?
6. Har ni behövt använda er av tillfälliga boendelösningar? I så fall, vilken typ?
7. Har ni tagit hjälp av lokalbefolkningen, i den bemärkelse att ni har uppmanat privatpersoner att öppna upp sina hem för uthyrning av rum till nyanlända eller liknande?
8. Har ni tidigare erfarenhet av att ta emot flyktingar, som kan ha underlättat för det nuvarande arbetet?
9. Vilken typ av boendekontrakt får de nyanlända? Hur många år gäller kontrakten?